

VANARAAMATU KATALOOGIMISJUHEND (MARC21)**SISUKORD**

<u>Sissejuhatus</u>	3
<u>Sierra püsipikkusväljad</u>	3
<u>MARC21 püsipikkusväljad</u> <u>(Leader, 006, 007, 008)</u>	5
<u>Kontrollnumbrite ja koodide väljad</u> <u>(040, 041, 044, 072, 080)</u>	11
<u>Andmeväljad</u>	
<u>Põhipealdise väljad (100, 110, 111)</u>	13
<u>Pealkirjaväljad (245, 246)</u>	14
<u>Ilmumisandmete ja füüsilise kirjelduse väljad (250, 260, 300)</u>	21
<u>Seeriaandmed (440, 490)</u>	30
<u>Märkuseväljad (500, 501, 502, 504, 505, 510, 520, 525, 530,</u> <u>533, 534, 542, 545, 546, 547, 561, 562, 580, 581, 588, 590)</u>	33
<u>Märksõnaväljad (600, 610, 611, 630, teised 6XX väljad)</u>	49
<u>Täiendkirje väljad (700, 710, 711, 730, 740, 752)</u>	52
<u>Lingiväljad (770, 772, 774, 775)</u>	59
<u>Seeria täiendkirje väljad (800, 830)</u>	61
<u>Elektroonilise asukoha ja juurdepääsu väljad(856, 907, 996)</u>	63
<u>Veebilinkide märgistamise ja kirjeldaja väljad (9XX)</u>	65

LISAD.	
<u>LISA 1.</u> Välja 006 täitmine lisaga trükitud raamatule	66
<u>LISA 2.</u> Raamatu seos kaarditeavikuga	67
<u>LISA 3.</u> Vanas kirjaviisis venekeelse raamatu kataloogimine	67
<u>LISA 4.</u> Signatuurid, formaat	73
<u>LISA 5.</u> Autogrammide, templijäljendite, omanikumärgide	75
<u>LISA 6.</u> Valik teatmeteoseid eesti ja baltisaksa kultuuriloo uurimiseks	77

SISSEJUHATUS**Sisukord**

Käesolev juhendmaterjal on mõeldud vanaraamatu (monograafiad, võõrkeelsed ilm. kuni 1830 *incl.*, eestikeelsed ilm. kuni 1860 *incl.*) *de visu* kirjeldamiseks ELNET konsortsiumi liikmesraamatukogudes. Juhendi koostamise aluseks on rahvusvahelised vanaraamatu bibliograafilise kirjeldamise reeglid ISBD(A), kataloogimisreeglid AACR2 ja bibliokirje vorming MARC21, millele on lisatud täpsustavaid märkusi, selgitusi, juhiseid ja näiteid, mis tuginevad Eesti kataloogimispraktikale ja ELNET konsortsiumi kataloogimise ja nimenormandmete tööühma otsustele.

Vajadusel ja/või kokkuleppel võib käesolevat juhendit kasutada ka hiljem kui 1830 ilmunud trükiste kirjeldamisel (nt. käsitsi trükitud raamatud, bibliofiilsed trükised, erikogud jne).

Üksikjuhtudel, kui kõiki vajaminevaid andmeid ei saa allpool toodud väljadele mahutada, tuleb kasutada ka teisi MARC21 välju ja teisi juhendeid. Täieliku MARC21 originaalversiooni leiab aadressilt

<http://www.loc.gov/marc/bibliographic/ecbdhome.html>

Lühendid ja tähistused:

- K korratav väli või alamväli
 MK mittekorratav väli või alamväli
 SE sundelement lühikirje tegemisel (ISBDst)
 RB rahvusbibliograafia
 # tähistab tühikut, kirjesse seda tähist mitte sisestada!

NB! Sierras ei sisestata kirjesse alamvälja **la** tähist, kui väli algab selle alamväljaga. Juhendis toodud alamvälja **la** tähised on illustratiivse tähendusega. Kui alamväli **la** on kirjes muul kui esimesel kohal, siis sisestatakse vastav tähis ka kirjesse.

SIERRA PÜSIPIKKUSVÄLJAD (SP)**Sisukord**

KEEL LANG	Teaviku põhikeele kood	KAT PÄEV CAT DATE	Kataloogimise aeg	KIRJE LIK BCODE3	Kirje staatus e-kataloogis
SKIP	0-9 Mittearvestatavate sümbolite arv	BIB TASAND BIB LVL	Kirje tasand	RIIK COUNTRY	Teaviku ilmumismaa kood
ASUKOHT LOCATION	Asukoha kood	LAAD MAT TYPE	Teaviku laad		

KEEL teaviku põhikeele kood
 Sama kood 008/Language ja vajadusel 041 alamväli **la**
 Allikaks [MARC Code List for Languages](#).

KAT PÄEV kataloogimise kuupäev täiskirje tegemisel

Sama kood 008/Date ent

- t tänane kuupäev
- c avab kalendri
- b puhastab välja

KIRJE LIIK kirje staatus elektronkataloogis

- varjamata kirje
- c varjatud / nähtamatu tellimiskirje
- d kustutatud kirje
- k kiirkirje
- n varjatud kirje / nähtamatu kirje
 - *võib olla töö käigus varjatud mitmetel põhjustel*
- r leidumuseeta kirje
 - kasutada koos asukohakoodiga **xx** - ESTERis ei leidu, lisada asukoha täpsustus väljal [547](#)*
- y üliõpilastööd
 - *leidumusega tervikteosed, ka võrguväljaanded*

SKIP järjestamisel mittearvestatavate sümbolite arv.

- Järjestamisel ja otsingul mittearvestatavad sümbolid on kõik artiklid (nt. the, an, a, die, der, das), ka kirjavahemärgid.
- SKIP peab vastama välja [245 2](#). indikaatori väärtusele.
- **NB!** Kuna Sierra muudab SKIPi väärtust automaatselt, tuleb enne kirje sulgemist alati kontrollida, et Sierra SKIP ja 245 2. indikaator oleksid vastavuses
- **NB!** Kopeerkataloogimisel kontrollida alati SKIPi väärtust
- **Vt. ka** [Artiklite skippimine](#)

BIB TASE kirje tasand (= Marker / BIB LEVEL m)

- k URL monograafia võrgujuurdepääsuga kirjetel (kood pannakse ainult siis, kui võrgu kaudu on juurdepääs tervele või osalisele täistekstile)
- m monograafia
 - NB!** Kui vaid irdlisal on juurdepääs võrgus (ka digiteerimise tulemusel), ei loeta seda osaliseks täistekstiks - BIB TASE-t ei muudeta → jääb 'm'.

LAAD

- a raamat
 - (*trükitud raamat, e-raamat*) (= Marker / REC TYPE a)
- h käsikiri (*käsikirjaline raamat*) (= Marker / REC TYPE t)
- g pisitrükised

RIIK teaviku ilmumismaa kahe või kolmetäheline kood.

Sama kood 008/Country ja vajadusel 044 esimesel alamväljal **la** (RB tasand).
Allikaks [MARC Code List for Countries](#).

NB! Teaviku ilmumismaa kood riikide **praeguse** territoriaalse jaotuse järgi.

ASUKOHT nimetust omava raamatukogu kood (nt. rr, mm, yy, oo jt)Sisestatakse uue bibliokirje loomisel.

Kui bibliokirje on teise raamatukogu poolt juba loodud, siis seda koodi ei

muudeta. Olemasoleva koodi muudab ära vastav programm süsteemis (kood *multi*).

Kopeerkataloogimisel, kui asukohakood on määratlemata (**none**), tuleb see muuta kirjet tõmbava raamatukogu koodiks.

Leidumusetäht kirjete puhul:

xx ESTERis ei leidu

Lisaks määrata: kirje liik 'r' ja väljale [547](#) teha asukoha täpsustus.

MARC21 PÜSIPIKKUSVÄLJAD

[Sisukord](#)

MARKER (LEADER)

[Sisukord](#)

24-positsiooniline kontrollväli, millest osa genereerib süsteem

Avab CTRL+R

REC LENGTH		REC STAT	Kirje staatus	REC TYPE	Kirje tüüp
BIB LEVL	Bibliogr. tasand	ARC CTRL	Kontrolli tüüp	CHAR ENC	Märgikode ering
IND CNT		SFLD CNT		BASE ADDRESS	
ENC LEVL	Katal. tasand	CAT FORM	Katal. standard	MULTI PART	Mitmeosalise väljaande kirje tasand
LEN FIELD		LEN START		LEN IMPL	
UNDEFINE					

Kataloogija poolt täidetavad positsioonid

REC STAT kirje staatus (Leader/05)

n uus kirje

NB! Ühe raamatukogu piires parandusi tehes kirje staatust ei muudeta.

REC TYPE kirje tüüp (Leader/06)

a tekstteavik (SP LAAD = a või f)

t käsikirjaline tekstteavik (SP LAAD = h)

BIB LEVL bibliograafiline tasand (SP BIB TASE = kas m või k) (Leader/07)

m monograafia (*ühe- või mitmeosaline teos*)

ARC CTRL kontrolli tüüp (Leader/08)

ilma erilise kontrollita

a arhiivikontroll

CHAR ENC märgikodeering (Leader/09)

a UCS/Unicode

ENC LEVL kataloogimistasand (Leader/17)# täielik kirje, *de visu* (RB tasand)1 täielik kirje, mitte *de visu* (retrokonversioon)2 mitte päris täielik kirje, mitte *de visu* (retrokonversioon, pealdisi ei ole ajakohastatud)

4 keskmise tasandi kirje (nt. väliskirjanduse kataloogimisel)

7 lühikirje (nt. laenutuses tehtud kirjed, ISBD miinimumtasand)

CAT FORM kataloogimisstandard (Leader/18)

i ISBD

MULTIPART RESOURCE RECORD LEVEL mitmeosalise väljaande kirje tasand (Leader/19)

ei määratleta või mitterakendatav

a komplekt

b iseseisva pealkirjaga osa

c sõltuvpealkirjaga osa

006 (K)**Sisukord**

Avab CTRL+R

VÕRGUJUURDEPÄÄSUGA RAAMAT

Lisatakse alati:

006 m | d | (sõltuvalt sisust võib muutuda faili tüübi kood-d)

Kasutatakse koos Sierra püsipikkusvälja BIB TASE koodiga, mis vastab kirje tasandile võrgujuurdepääsuga kirjetel. See tähendab, trükitud raamatu kirjesse on lisatud väli 856, mille kaudu võimaldatakse juurdepääs täielikule või osalisele täistekstile.

Type code	m	Undefine		Audience	
Undefine		File Type	d	Undefine	
Govt Pub		Undefine			

Type code teaviku vorm (006/00)**m** arvutifail/elektroniline teavik**Undefine** määratlemata positsioon (006/01-04) **jääb tühjaks****Audience** sihtkasutajaskond (006/03) **tähistada püstkriipsuga |****NB!** Kopeeritud kirjetes võib esineda nii püstkriipse kui tühikuid - muutmine pole vajalik.

Undefinepositsioon (006/06-08) **jääb tühjaks****File type** arvutifaili tüüp (006/09)

c kujutislikud andmed

*illustratsioon teavikus on olulise informatiivse väärtusega, sisaldades jooniseid, pilte, fotosid jne. Nt. fotoalbum, värvimise raamat, koomiks*d **dokument***valdavalt tekstilised andmed*

e bibliograafilised andmed

z muu

Undefine määratlemata positsioon (006/10) **jääb tühjaks****Govt pub** ametlik väljaanne (006/11) **tähistada püstkriipsuga |****Undefine** määratlemata positsioon (006/12) **jääb tühjaks****TRÜKITUD RAAMAT**

Trükitud raamatute kataloogimisel täidetakse väli 006 eri teavikulaade hõlmavate komplektide puhul (nt. raamat + kaart). On seotud väljaga [300](#)e. Väli 006 täidetakse vastavalt irdlisa laadile.

Vt. ka [Lisa 1. Välja 006 täitmine trükitud raamatule lisaga](#)

007 (K)**Sisukord**

Avab CTRL+R

NB! Selleks, et tekiksid teaviku vormile vastavad lahtrid, tuleb kõigepealt määrata Mat Catg, seejärel väli sulgeda ja uuesti CTRL+R-i abil avada

VÕRGUJUURDEPÄÄSUGA RAAMAT

Lisatakse alati:

cr |n|||||||

Mat Catg	c	Spec Mat	r	Undefine	
Color		Dimens	n	Sound	
Image Bit		File Fmt		QA Targt	
Ant/srce		Lvl Comp		RfmtQual	

Mat Catg materjali kategooria (007/00)c **arvutifail/elektroniline teavik****Spec Mat** teaviku laadi erimäärang (007/01)r **kaugpöördus (võrguressursid)****Undefine** määratlemata positsioon (007/02) **jääb tühjaks****Color** värving (007/03) **tähistada püstkriipsuga |**

Dimensioon mõõtmed (007/04)
n mitterakendatav

Sound heli (007/05) **tähistada püstkriipsuga |**
Image Bit (007/06-08) **tähistada püstkriipsudega |||**
File Fmt (007/09) **tähistada püstkriipsuga |**
QA Targt (007/10) **tähistada püstkriipsuga |**
Ant/srce (007/11) **tähistada püstkriipsuga |**
Lvl Comp (007/12) **tähistada püstkriipsuga |**
RfmtQual (007/13) **tähistada püstkriipsuga |**

008 (MK)**Sisukord**

40-positsiooniline kontrollväli:

- Positsioonid 00-17 ja 35-39 on ühesugused kõigile teavikulaadidele
- Positsioonid 18-34 määratletud vastavalt teavikulaadile (trükitud raamat, e-raamat)
- Osa positsioone võib jääda täitmata ja tähistatakse püstkriipsuga (|).

Avab CTRL+R

Date Ent		Dat Type		Date One	
Date Two		Country		Illustr1	
Illustr2		Illustr3		Illustr4	
Audience		FormItem	...	Content1
Content2		Content3		Content4	
Govt Pub		Conf Pub		Festsch	
Index		Undefine		Lit Form	...
Biog		Language		Modified	
Cat Srce					

Date ent kataloogimise kuupäev (008/00-05) **Alati täita!**

Kuupäev sisestatakse kujul *aakkpp* – 080501 = 1. mai 2008

Seda kuupäeva hiljem enam ei muudeta (ka kopeerkataloogimisel mitte).

Date Type ilmumisaasta tüüp väljadel Date One ja Date Two (008/06)

Date One esimene ilmumisaasta (008/07-10). *Seotud väljaga 260*

Date Two teine ilmumisaasta (008/11-14). *Seotud väljaga 260*

Üks aastaarv:

s üks teatud või tõenäoline ilmumisaasta: DateOne on täidetud ja DateTwo on tühi

e täpsustatud kuupäev: DateOne on aastaarv ja DateTwo on kuupäev kujul *kkpp*

NÄITED

008/07-10 1818

008/11-14 0920

260 |c20. september 1818

Kaks aastaarvu:

- m mitmeköitelise teose algus- (DateOne) ja lõppaasta (DateTwo)
 r faksiimiletrüki (DateOne) ja originaalväljaande ilmumisaasta (DateTwo). **NB! Kasutada ainult faksiimiletrükkide puhul!**
 t ilmumisaasta (DateOne) ja autoriõiguse omandamise *copyright* aasta (DateTwo)

Teadmata aastaarvud:

- q küsitav ilmumisaasta: täpne ilmumisaasta teadmata, teada on vaid võimalik aastate vahemik. DateOne on varaseim võimalik ilmumisaasta ja DateTwo hiliseim võimalik ilmumisaasta

NÄITED

008/07-10 1817

008/11-14 1830

260 |c[vahemikus 1817-1830]

Kui osa aastaarvust on teadmata, kirjutatakse teadmata kohtadele **u**.

NÄITED**008** 17uu

260 |c[17--?]

Country ilmumismaa (008/15-17) **Alati täita!**

Esimesel kohal oleva ilmumismaa kahe või kolmetäheline kood riikide **praeguse** territoriaalse jaotuse järgi. Teadaolevalt vale ilmumiskoha puhul märgitakse ilmumismaa koodiks tegeliku ilmumismaa kood.

Sama kood Sierra püsipikkusväljal ja [044](#) esimesel alamväljal **la** (RB tasand).

Allikaks [MARC Code List for Countries](#).

USA, Kanada ja UK puhul osariike ei märgi, ka kopeerkataloogimisel alati parandada

xxu USA

xxc Kanada

xxk UK

gw Saksamaa

ru Venemaa

xx ilmumiskoht teadmata

Illustr illustratsioonid (008/18-21 Books) # illustratsioonid puuduvad

| **ei määratleta**

NB! Kopeeritud kirjetes võib esineda nii püstkriipse, tühikuid kui muid MARC21-s lubatud koode – neid mitte muuta.

Audience sihtlugeja (008/22 Books)

pole teada

| **ei määratleta**

Form Itm teaviku vorm (008/23 Books)

Määratleb raamatu füüsilise vormi, kui see ei ole tavatrükis

mitte ükski järgnevaist – kasutada trükitud raamatu puhul

- a mikrofilm
- b mikrofisš (diamikrokaart)
- c epimikrokaart
- f Braille'i kirjas raamatud
- r tavatrükise reproduktsioon (nt fotokoopia, valguskoopia)

Contents1-4 sisu (008/24-27 Books)

pole teada

| ei määratleta

NB! Kopeeritud kirjetes võib esineda nii püstkriipse kui tühikuid - nende muutmine pole vajalik.

Govt pub valitsusasutuse väljaanne (008/28) **tähistada püstkriipsuga |**
Conf Pub konverentsiväljaanne (008/29 Books) **tähistada püstkriipsuga |**
Festsch pühendusteos (008/30 Books) **tähistada püstkriipsuga |**
Index register (008/31) **tähistada püstkriipsuga |**
Undefine määratlemata positsioon (008/32Books) **jääb tühjaks**

Lit Form kirjandusžanr (008/33 Books)

0 ei ole ilukirjandus

1 ilukirjandus

Biog biograafiline info (008/34 Books) **tähistada püstkriipsuga |****Language** teose põhikeel (008/35-37)Sama kood Sierra püsipikkusväljal ja vajadusel [041](#) alamväljal |a.Allikaks [MARC Code List for Languages](#).

- Kui ei ole keelelist kuju, pannakse zxx (no linguistic content)
- Kui rohkem kui kuus keelt, pannakse **mul** (*multiple*)
- Kui määratlemata, siis **und** (*undetermined*)

Modified kirje tähestiku teisendamine (008/38)

tähestikku ei ole teisendatud

o latiniseeritud

Cat Srce kirje loonud asutuse tüüp (008/39) **Alati täita!**Näitab originaalkirje (ka kaardil, kui see transkribeeritakse) loonud asutuse tüüpi. Seotud väljaga [040](#), mis sisaldab konkreetsete asutuste koode.

- # riiklik (üleriigiline) bibliograafiaasutus (nt rahvusraamatukogu)
- c teised ELNETi raamatukogud
- u kirje allikas teadmata

KONTROLLNUMBRITE JA KOODIDE VÄLJAD[Sisukord](#)**040 KATALOOGIMISKOHT (MK) SE**[Sisukord](#)**Indikaatorid** määratlemata**Alamväljad**

- |a originaalkataloogija - see, kes esimesena kataloogib (MK)
- |b kataloogimiskeel - alati eesti keel (est) (MK)
- |c arvutiloetava kirje koostaja (MK)
- |d kirjet muutnud asutus (ka kopeerkataloogimisel) (K)

ELNET raamatukogude koode vt. [siit](#)**NÄITED****040 ## |aErRR|best|cErRR|dErTLUAR|dErTUR****041 KEELEKOODID (K)**[Sisukord](#)

Seotud keelekoodiga Sierra püsipikkusväljal ja väljal 008. Mitme keele puhul esimene keelekood on sama, mis Sierra püsipikkusväljal ja väljal 008.

Keelemärkus väljal [546](#).

Iga keelekood kirjutatakse eraldi alamväljale korrates püstkriipsu ja alamvälja tähist.

Keelekoode kasutatakse, kui

- raamatu tekst on rohkem kui ühes keeles
- tõlketeoste puhul
- kokkuvõtte, lisad, eessõna jne. on teises keeles

Kui teoses on üle 6 keele, kasutatakse koodi **mul**, millele eelneb esimene põhitekstikeele kood. Kui üks neist on eesti keel, siis kasutada **est|amul** (MILL, 008 = est).

Keeleõpikute kataloogimisel kasutada põhikeelena vahendusteksti keelt.

I indikaator

- 0 originaalteos, ei sisalda tõlget (*sh. ka kui kokkuvõtte, sisukord, irdlisa on teises keeles*)
- 1 tõlketeos või sisaldab tõlget (*nt. rööptekstiga teos*)

II indikaator

MARC keelekood

Alamväljad

- |a põhiteksti keel (kuni 6 keelt) (K)
- |b kokkuvõtte keel (**I indikaator 0**) (K)
- |f sisukorra keel (**I indikaator 0**) (K)
- |g irdlisa keel (**I indikaator 0**) (K)
- |h originaali ja/või vahendusteksti keel (**I indikaator 1**) (K)
- |k teos on tõlgitud teise keelde kolmanda "vahepealse" keele kaudu (**I indikaator 1**) (K)

NÄITED

041 0#	aest aeng bger	tekst eesti ja inglise keeles, kokkuvõtte saksa keeles
041 0#	ager amul	tekst saksa keeles, teoses veel üle kuue keele
041 1#	aest bger hund	teaviku tekst eesti keeles, kokkuvõtte saksa keeles, teadaolevalt on tõlketeos, kuid info originaalkeele kohta puudub
041 0#	aest gfre	eestikeelsel teavikul on prantsusekeelne lisa
041 0#	aest aswe	rootsi keele õpik eesti keele baasil (MP/keel ja 008/Language = est)
041 1#	aest kger hjpn	eestikeelne teavik, mis on tõlgitud jaapani keelest saksa keele vahendusel

044 KIRJASTAJA VÕI TRÜKKIJA MAA KOOD (MK)[Sisukord](#)

NB! Kasutatakse ainult **RB** kirjete puhul.

Kui raamat ilmub korraga rohkem kui ühes riigis, siis Sierra püsipikkusväljale ja väljale 008 läheb 1. riigi kood, kõik koodid lähevad väljale 044. Ära tuuakse kuni 6 koodi. Kasutatakse MARC kooditabelit [MARC Code List for Countries](#).

Indikaatorid

määratlemata

Alamväljad

|a kirjastaja või trükkija maa kood (K)

NÄITED

044 ## |aer|alv ilmunud üheaegselt Eestis ja Lätis

072 ÜLDINE UDK INDEKS (MK)[Sisukord](#)

Vanaraamatu kirjes vaba kasutusega väli.

Vaata ka:

[Liigitamine ja märksõnastamine ESTERis](#)

[UDK RB liigitustabel välja 072 jaoks](#)

NÄITED

072 #7 |a78|2udkrb

080 UDK INDEKS - registriindeks (K)[Sisukord](#)

Vanaraamatu kirjes vaba kasutusega väli.

Vt. [Liigitamine ja märksõnastamine ESTERis](#)

ANDMEVÄLJAD[Sisukord](#)**100 ISIKUNIMI PEALDISENA (MK)**[Sisukord](#)

1-3 autoriga teose esimene autor. Alati kontrollida nimepealdisi registrist. Võimalusel kasutada normitud nimekuju. NB! Rolle ei märgita

Vt. ka [Isikunimede normpealdised](#)

I indikaator

- 0 pealdise esimeseks elemendiks eesnimi
- 1 pealdise esimeseks elemendiks perekonnanimi

II indikaator

määratlemata

Alamväljad

- |a isikunimi (MK)
- |b numeratsioon (MK)
- |c nimega seotud tiitlid, muud sõnad (K)
- |d nimega seotud daatumid (MK)

NÄITED

100 1# |aHarsdörfer, Georg Philipp, |d1607-1658

100 0# |aDionysios|cHalikarnassosest, |d1. saj. e.Kr.

100 1# |aMelanchthon, Philipp, |cpseud., |d1497-1560

100 0# |aBenedictus|bXIV, |cpaavst, |d1675-1758

100 0# |aВольтер, |cpсевд., |d1694-1778

(kirillitsas kirjutatud vene nime puhul alamväljal |c nimega seotud sõnad kirjutatakse alati vene keeles, alamväljal |d daatumiga seotud sõnad eesti keeles

100 0# |aПлиний, |cmладший, |d61(62)-u.113

Dissertatsioonid ja disputatsioonid kirjeldatakse juhendaja/eesistuja nime all, isikule, kes kaitses, tehakse väljale 700 ilma rollinimeta täiendkirje.

NB! RB-kirjetes on dissertatsioonid ja disputatsioonid autorina kirjeldatud **kaitsja** (*respondens*) all! Kirjeid mitte muuta! Väitluse **juhendaja** (*praeses*) tuuakse täiendkirje väljal 700.

Vt. ka [ERRB võõrkeelne raamat. MARC21 lisa. Andmeväljad.](#)

110 KOLLEKTIIVAUTOR PEALDISENA (MK)[Sisukord](#)

Kasutatakse ainult **RB** kirjetes tüüppealkirjaga väljaannete puhul. Välisteavikute kataloogimisel märgitakse kollektiivautor(id) väljale 710.

NB! Asutuse konverentsid märgitakse samuti väljale 110

Vt. ka [Kollektiivide pealdised](#)

I indikaator

- 1 pealdise esimeseks elemendiks võimupiirkonna nimi
- 2 pealdise esimeseks elemendiks nimi pärijärjestuses

II indikaator

määratlemata

Alamväljad

- |a kollektiivi nimi või võimupiirkonna nimi (MK)
- |b allüksuse või asutuse konverentsi nimi(K)
- |n asutuse konverentsi järjenumbr (K)
- |d asutuse konverentsi toimumise aeg (K)
- |c asutuse konverentsi toimumise koht (MK)

111 AJUTINE KOLLEKTIIVAUTOR PEALDISENA (MK)[Sisukord](#)**Välja ei kasutata.**Ajutine kollektiivautor märkida väljale [711](#).**245 PEALKIRJA- JA VASTUTUSANDMED (MK)**[Sisukord](#)

ISBD 1. ala

Andmeallikas: trükitehnikaleht. Tiitelleheta varatrükiste puhul: teksti algus (*incipit*-andmed). Tiitellehe puudumisel on andmeallikate järjekord järgmine:

- eesmik (eesõna ja pühendus) või kolofoon
- trükis tervikuna
- muud allikad (teabeallikas näidatakse märkuste väljal 500)

Keel: nagu raamatus

Lühendid: ei kasutata [v.a. lühendid *et al.*; *и др.*; *jt.*]**I indikaator**

- 0 kirje pealkirja järgi (väli 1XX puudub)
- 1 kirjel on pealdis, täidetud on väli 1XX

II indikaator

- 0-9 järjestamisel mittearvestatavate sümbolite arv (= SKIP Sierra püsipikkusväljal). Järjestamisel ja otsingul mittearvestatavad sümbolid on kõik artiklid (nt. the, an, a, die, der, das), kirje- ja kirjavahemärgid.
- [245](#) 2. indikaator = Sierra püsipikkuvälja SKIP
 - **NB!** Kuna Sierra muudab SKIPi väärtust automaatselt, tuleb alati kontrollida, et Sierra SKIP ja [245](#) 2. indikaator oleksid vastavuses
 - **NB!** Kopeerkataloogimisel kontrollida alati SKIPi ja [245](#) 2. indikaatori väärtust
 - **NB!** Käänat näitavaid artikleid ei skipita!
 - **Vt. ka** [Artiklite skippimine](#)

Alamväljad

- |a põhipealkiri (MK) **SE** **ISBD 1.1**
- |b täiendandmed (MK) **ISBD 1.4**

|c vastutusandmed (MK) **SE ISBD 1.5**
 |n raamatu osa/köite number (K) (*mitmeosaline raamat*)
 |p raamatu osa/köite pealkiri (K) (*mitmeosalise raamatu sõltuv- e. individuaalpealkiri*)

Alamväljade järjekord : ahbc ; anphbc ; ahbnpc

|b võib olla ka **enne** alamvälju **|n** ja **|p** (ISBD järgi täiendandmed märgitakse selle pealkirja järgi, mille juurde nad keeleliselt kuuluvad), aga **alati peale** alamvälja **|h**.

Kirjesse väljale 245 märgitakse kõik rööppealkirjad ja sellises järjestuses, nagu nad tiitellehel esinevad.

NB! ERRB puhul asetatakse esikohale eestikeelne pealkiri olenemata pealkirjade järjestusest tiitellehel.

Põhipealkiri kirjutatakse tiitellehelt ümber sõna-sõnalt, säilitades pealkirja ortograafia, grammatika, tühikud ja trükivead (nende järele võib märkida nurksulgudes "sic" või "!". Nurksulgudele eelneb ja järgneb tühik. Erandid on suur- ja väiketähtede ning kirjavahemärkide kasutamisel. Väga pikka põhipealkirja võib lühendada keskelt või lõpust nii, et ei muutuks pealkirja tähendus, ei kaoks oluline informatsioon ega tekiks grammatilisi vigu. Väljajätud tähistatakse kolme punktiga „ ...” (nurksulge pole). Välja võib jätta pealkirjale eelnevad deviisid ja religioossed sententsid. Ära võib jätta ka epiteedid ja tiitlid; esitada siis, kui on grammatiliselt vajalikud, vajalikud isiku identifitseerimiseks või tema tegevusala selgitamiseks. Tekstis olevat lünka (nt. puuduvat dissertatsiooni kaitsmise kuupäeva) või käsikirjalist täiendust tähistatakse tühikuga nurksulgudes [].

Bibliograafiline kirjeldamine:

- Suur- ja väiketäht kirjutatakse üldjuhul nii nagu tekstis (nt. liitsõna "HaußEhre"). Väikeste tähtedega antud sõnu ei kirjutata suure tähega, suuri tähti võib muuta väikesteks vastavalt kirjes esineva keele õigekirjanormidele.
- Läbinisti suurtähtedega teksti puhul järgitakse kirjes esineva keele õigekirjanorme. Kronogrammis jäetakse suured tähed (rooma numbrite tähenduses) muutmata kujul (nt. *ChrIstVs DuX ergo trIVMphVs*).
- Tüüpograafilised eripärad, „u/U” asemel „v/V”, „j/J” asemel „i/I” ja vastupidi, säilitatakse. Pealkirjaväljal 245 esitatakse nii nagu tiitellehel, teisendpealkirjaväljal 246 korratakse pealkirja või pealkirja esimest fraasi kaasaegses kirjaviihis.
- Suurtähtede **I, J, U, V, VV** muutmisel väikesteks soovitatakse:
I või **J** = i (kuid **IJ** sõna lõpus – ij; **I** sõna lõpus kirjutatakse lahti i[i])
U ja **V** = u (kuid sõna alguses **U** või **V** = v)
VV – uu (kuid sõna alguses vv)
J ja **U** = **I** ja **V**
- Ligatuurid "ch", "ck", "ff", "st", "tz" eraldatakse ja kirjutatakse lahti. Erandid on „æ/Æ” ja „œ/Œ”. Saksa "Eszett" („fz ") kirjutatakse „ß". Väike „e”-täht „a/A”, „o/O”, „u/U” kohal asendatakse tähestikus olemasolevate täpitähtede „ä/Ä”, „ö/Ö”, „ü/Ü”-ga; väike "o"-täht "a/A" kohal asendatakse vastava tähega "å/Å”.

- Lühendid võib edasi anda sellisel kujul, nagu nad trükises esinevad. Võimalusel need avatakse, s.t. kirjutatakse lahti. Täiendus pannakse nurksulgudesse (nt. „vñ” = vn[d], Dñs = D[omi]n[u]s). Kui lühend on mitmetähenduslik, märgitakse lõpunikirjutus küsimärgiga “?” (amico[rum?]). Kui lühendit avada ei ole võimalik, pannakse iga lühendi juures küsimärk nurksulgudesse (amico[?]).
Vt. ka Cappeli, Adriano. *Lexicon abbreviatarum : dizionario di abbreviature latine ed italiane Milano, 1901*
<http://www.hist.msu.ru/Departments/Medieval/Cappeli/>
- Tähtede lühendused (sirge või laineline kriips tähe kohal topelttähe tähenduses, nt. ñ, m~) avatakse. Topelttähe lahtikirjutamisel kasutatakse nurksulge.
- Ampersand antakse edasi ampersandina, st. & = &
- Diakriitilised märgid antakse edasi nii nagu allikas. Rõhumärke ja muid diakriitilisi märke juurde ei lisata.
- Virgulad asendatakse koma või punktiga.

Venekeelsete trükiste puhul esitatakse väljal [245](#) originaalilähedane pealkiri: vananenud tähed (ѣ , і , і̄ , ѳ , ѵ) küll asendatakse, „ѣ” sõna lõpus jäetakse ära, kuid sõnalõpud ja з-ga liited esitatakse samasugusel kujul kui raamatus. Väljal [246](#) esitatakse pealkiri tänapäevases kirjaviisis.

Vt. Lisa: [Petina, Larissa. Vanas kirjaviisis venekeelse raamatu kataloogimine](#)

Patendid ja publikaadid kirjeldatakse üksiktrükistena. Ukaasid, mis on koondatud aastate või teatud ajavahemike kaupa köidetesse või mappidesse, kirjeldatakse nagu jadaväljaanne või nagu pisitrükiste kogumid rühmakirjega. Iga raamatukogu teeb oma rühmadele eraldi kirjed. Pealkirjaväljal 245 või pealkirja täiendkirje väljal 740 esitatakse ühtlustatud pealkiri:

Livländische Gouvernements-Patente
Estländische Gouvernements-Publicata
Senats-Ukase [Указы Провителъствующаго Сената]

NÄITED

Разныя истори и нравоученія, выбранныя въ пользу обучающагося юношества российскому языку

245 00 |aРазныя истории и нравоучения, выбранныя в пользу обучающагося юношества российскому языку

246 00 |aРазные истории и нравоучения, выбранные в пользу обучающагося юношества российскому языку

DIFFERENTIAE INTER POLITICEN GENVINAM AC DIABOLICAM. Cum nonnullis ACTIS PUBLICIS Et articulis Pacis inter ambas coronas initæ: Ex Gallico in latinum translatae, â Joachimo Pastorio D.

245 00 |aDifferentiae inter politicen genuinam ac diabolicam: |bcum nonnullis actis publicis et articulis pacis inter ambas coronas initæ/ |cex Gallico in latinum translatae, â Joachimo Pastorio D.

246 13 |aDifferentiae inter politicen genuinam ac diabolicam ...

100 1# |aMagistry, Guilelmus

245 10 |aIsagoge therapevtica, De Pestis saeuitia, eiusq[ue] curatione, & praeuentione /|cGvilielmo Magistry Medico Insulensi, Autore

246 13 |aIsagoge therapeutica, de pestis saevitia, eiusque curatione, & praeuentione

QVOD DEVS BENE VERTAT. **DE SCRIPTVRARVM RECOGNITIONE ET COMPARATIONE** DISSERTATIO IVRIDICA INAVGVRALIS, QVAM AVCTORITATE ET DECRETO MAGNIFICI ET AMPLISSIMI, IVRISCONSVLTORVM ORDINIS IN ILLVSTRI IVLIA SVB PRÆSIDIO CONSVLTISSIMI ET EXCELLENTISSIMI VIRI DN. HENRICI Hahn/ Icti, PROFESSORIS PANDECTARVM ORDINARII, DICASTERII GVLEPHERBYTANI ASSESSORIS, HOC TEMPORE DECANI, PRÆCEPTORIS ÆTATEM VENERANDI, PRO SVMMIS IN VTROQVE IVRE HONORIBVS ET PRIVILEGIIS DOCTORALIBVS CONSEQVENDIS PVBLICO EXAMINI SVBIICIT JOACHIMVS MARTINVS HENNINGI IN IULEO MAIORI HORIS ANTE ET POMERIDIANIS Ad Diem Sept. M D C XLVII

100 1# |aHahn, Heinrich, |d1605-1668

245 10 |aDe scripturarum recognitione et comparatione : |bdissertatio iuridica inavgvralis /|cqvam ... svb præsidio ... Dn. Henrico Hahn, ... pvblico examini svbiicit Joachimvs Martinvs Henningi ...

246 13 |aDe scripturarum recognitione et comparatione : |bdissertatio iuridica inauguralis ...

500 ## |aPealkirja algus: Qvod Devs Bene Vertat

700 1# |aHenning, Joachim Martin, |d1616-1654

100 1# |aBuddeus, Johann Franz, |d1667-1729

245 10 |aDissertatio politico-moralis de officio imperantium circa conscribendum militem /|cqquam ... praeside Io. Francisco Bvddeo, p.p. pro svmmis in philosophia honoribvs conseqvendis ad diem [] Aprilis a. M.DCC. ervditorum examini svbmittit Iohannes Conradvs Schwartz, Cobvrg. Franc.

246 13 |aDissertatio politico-moralis de officio imperantium circa conscribendum militem ...

700 1# |aSchwartz, Johann Conrad, |d1677-1747

100 1# |aStrubius, Johann, |d1600-1638

245 10 |aDes alt- und neuen bekandten Welt-Cräyses Abbild- und Beschreibung /|cnach Anleitung der von Johann Strubio Verfertigter, und von Johann Bunone, Erleiterter, zwo Welt-Tafeln itzo zu erst in teutscher Sprache, mit nöthigen Zusatz der fürnehmsten Denckwürdigkeiten heutiger Welt ans Licht gegeben durch Johann Diederich von Gülich

100 1# |aWette, Wilhelm Martin Leberecht de, |d1780-1849

245 10 |aChristliche Sittenlehre. |nTh. 1, |pDie allgemeine Sittenlehre /|c von Wilhelm Martin Leberecht de Wette

245 00 |aСобрание слов французск[!], российских и немецких = |bRecueil de mots Francois, Russes & Allemands = Französisch-Russisch- und Deutsches Wörter-Buch

Kui autori nimi on grammatilise teksti osa, korratakse seda pealkirjas.

100 1# |aAnton, Paul, |d1661-1730

245 10 |aD. Pavli Antonii ... Collegium anti-theticum vniversale fvndamentale ...

246 10 |aCollegium anti-theticum vniversale fvndamentale ...

246 13 |aD. Pauli Antonii ... Collegium anti-theticum vniversale fvndamentale ...

246 13 |aCollegium anti-theticum vniversale fvndamentale ...

740 2# |aD. Pauli Antonii ... Collegium anti-theticum vniversale fvndamentale ...

ERICI PUTEANI BAMELRODI CIVILIS DOCTRINÆ LINEÆ, QVIBUS ARISTOTELIS POLITICORUM LIBRI TRES PRIMI, Ad perpetuos reducti APHORISMOS, Latinè, breviter, ac dilucidè repraesentantur

100 1# |aPuteanus, Erycius, |d1574-1646

245 00 |aErici[i] Puteani Bamelrodi[i] Civilis doctrinæ lineæ, qvibus Aristotelis Politicorum libri tres primi, ad perpetuos reducti aphorismos, Latinè, breviter, ac dilucide repraesentantur

246 10 |aCivilis doctrinæ lineæ, qvibus Aristotelis Politicorum libri tres primi, ad perpetuos reducti aphorismos, Latinè, breviter, ac dilucide repraesentantur

246 13 |aCivilis doctrinae lineae, quibus Aristotelis Politicorum libri tres primi, ad perpetuos reducti aphorismos, Latinè, breviter, ac dilucide repraesentantur

100 1# |aMontesquieu, Charles de, |d1689-1755

245 10 |aDes Herrn von Montesquiou Persianische Briefe

246 10 |aPersianische Briefe

Mitmekõitelise teose puhul, mis sisaldab kõite numbrit põhipealkirjas, esitatakse nurksulgudes ka viimase kõite number.

100 1# |aHoratius Flaccus, Quintus, |d65-8 e.Kr.

245 00 |aQuintii Horatii Flacci epistolarum liber primus[-secundus]

Pealkirja algusest mitteladina tähestikus teksti väljajätu tähistatakse kolme punktiga (ilma nurksulgudeta). Üldmärkuse väljale **500** tehakse vastavasisuline märkus.

245 14 |a... Historia Christi Persice Conscripta, simulque multis modis contaminata

500 ## |aPealkirja esimene osa pärsia keeles, translitereerimata

245 14 |a... seu brevis quaedam historia propitiatorii ...

500 ## |aPealkiri algab heebreakeelse tekstiga

245 14 |a... De Septuaginta hebdomadibus Danielis Cap.IX.v.24. Dissertatio theologica ...

500 ## |aPealkiri algab 2 heebreakeelse sõnaga

246 TEISENDPEALKIRJAD (K)

Sisukord

Väljale 246 märgitakse

- rööppealkirjad
- kaane- ja seljapealkiri
- ees- ja graveertiitel, kui erineb trükitiitellehel olevast
- valikuliselt lehekülje- e. jooksev tiitel
- pealkirja tuntuim osa
- mitmeosalise/köitelise teose osa / köite pealkiri
- põhipealkirja teisendid (numbrite või arvsõnaga algavad, akronüümid jms)
 - rooma numbritega algavate pealkirjade puhul esitatakse teisendpealkirjana araabia numbritega algavad variandid
 - araabia numbritega algavatest pealkirjadest teisendatakse sõnadega algavateks need, mida eeldatavalt sõnadega otsitakse
 - vana kirjaviisiga pealkirjadele esitatakse teisendpealkiri uues kirjaviisis
 - W -> V – eestikeelse raamatu puhul, kui pealkiri algab W-ga või sisaldab W-d, siis esitatakse teisendpealkiri V-ga.

NB! Teisendpealkirja ei tehta aastaarvuga algavatele pealkirjadele, samuti konverentsi järjenumbriga algavatele pealkirjadele.

Välja 246 järjestatakse vastavalt 2. indikaatori kasvavale väärtusele.

NB! Väljal 246 puudub skip ehk järjestamisel mittearvestatavate sümbolite ärajätmiseks vajalik indikaator. Skippi vajavatele pealkirjadele teha täiendkirje väljal [740](#). **Vt. ka** [Artiklite skippimine](#)

I indikaator – märkuse ja täiendkirje olemasolu

1 tehakse märkus ja täiendkirje

II indikaator – pealkirja tüüp

andmed puuduvad, pole ükski järgnevaist (*vajab alamvälja |i*)

0 osa / köite pealkiri (245 |p)

alternatiivpealkiri (245 |a)

pealkirja enamtuntud osa (245 |a, ka |b)

ehk/või pealkiri (245 |a)

1 rööppealkiri (245 =|b)

3 muu pealkiri (numbriga algavad, uues kirjaviisis pealkirjad jms)

4 kaanepealkiri

5 lisatiitellehe pealkiri (added title page title)

6 päistiitel

7 leheküljетиitel (*running title*)

8 seljapealkiri

9 originaali pealkiri

Alamväljad

- |a põhipealkiri (MK)
- |h laadi üldmäärang (MK)
- |b täiendandmed (MK) (*kindlasti lisada juhul, kui ainult alamvälja |a kasutamisel tekib pealkirjade registrisse mitu sarnast pealkirja*)
- |n osa number (K)
- |p osa pealkiri (K)
- |i kuvatav tekst (MK) (*kasutada siis, kui ei ole tegemist ühegi II indikaatoriga määratletava pealkirjatüübiga; alamvälja |i kasutamise korral pole vaja korrata vastavat märkust väljal 500*)
- |g erinev lisainformatsioon, originaalpealkirja puhul trükise keel (MK)

NÄITED

- 245 10 |a*Ellamisse-Juhhataja* /|c*Ma rahwale heaks üllespantud Sest Öppetajast Fr. Wilh. Von Willmann =|bChristliches Sitten-Büchlein, als Lesebuch in den Schulen, dem Ehstnischen Landvolke gewidmet ...*
- 246 11 |aChristliches Sitten-Büchlein, als Lesebuch in den Schulen, dem Ehstnischen Landvolke gewidmet ...
- 246 13 |aElamise-Juhataja
-
- 245 10 |a*Wanna rahwa moistusse kõnned ja targad sannad*
- 246 13 |aVanarahva mõistukõned ja targad sõnad
-
- 245 10 |a*Anatomia uteri humani gravidi tabulis illustrata =|bThe anatomy of the human gravid uterus exhibited in figures* /|c*by William Hunter*
- 246 11 |aThe anatomy of the human gravid uterus exhibited in figures
- 740 4# |aThe anatomy of the human gravid uterus exhibited in figures
-
- 245 10 |a*Handbuch der Naturgeschichte, oder, Vorstellung der Allmacht, Weisheit und Güte Gottes in den Werken der Natur.* |n*Erster Band, |p*welcher den Menschen und vierfüssigen Thiere enthält
- 246 10 |aVorstellung der Allmacht, Weisheit und Güte Gottes in den Werken der Natur
- 246 13 |aDie Menschen und die vierfüssigen Thiere. |nAbth. 1-2
- 740 4# |aDie Menschen und die vierfüssigen Thiere
-
- 245 10 |a*Theodori Kerckringii ... Commentarivs in Currvm Trivmphalem antimonii Basilii Valentini, à se latinitate donatum*
- 246 1# |iGraveertiitel: |aCvrrvs Trivmphalis Antimonii
- 246 10 |aCommentarivs in Currvm Trivmphalem antimonii Basilii Valentini, à se latinitate donatum
- 246 13 |aCommentarius in Currum Triumphalem antimonii Basilii Valentini, à se latinitate donatum
- 246 13 |aCurrus Triumphalis Antimonii
-
- 100 0# |aFriedrich|bII, |cPreisi kuningas, |d1712-1786
- 245 10 |a*Examen du Prince de Machiavel :|bavec des notes historiques & politiques* /|c[Frédéric le Grand Roi de Prusse]
- 246 1# |iEestiitel: |aL'Anti-Machiavel ou Examen du Prince de Machiavel
- 740 2# |aL'Anti-Machiavel ou Examen du Prince de Machiavel

250 EDITSIOONIANDMED (MK)[Sisukord](#)

ISBD 2. ala

Andmeallikas: tiitelleht, eesmik, kolofoon

Keel: nagu raamatus.

Lühendeid ei kasutata.

Kui teave trükikorduse kohta on võetud muudest allikatest, esitatakse see nurksulgudes, kasutades standardlühendeid ning trükikordusarvu märkimiseks araabia numbreid. Allikas tuuakse märkustes.

Kui trükikordusandmed on mõnede teiste andmete lahutamatu osa ja seal esitatud, on soovitatav trükikordusandmeid siiski väljal 250 korrata.

Trükikordusalas ei esitata andmeid kordustruki kohta, mis kuuluvad ainult teose ühe osa juurde; need tuuakse pealkirja juures, mille juurde nad kuuluvad.

Kui tiitellehel on märgitud, et tegemist on esimese väljaandega, tuuakse see trükikordusandmetes.

Väljend „uuesti trükitud“ tuleb lugeda trükikorduseks.

Indikaatorid

määratlemata

Alamväljad|a kordustrukiandmed (MK) **Rakendatavuse korral SE** → **ISBD 2.1**|b kordustrukiga seotud rööp- ja vastutusandmed (MK) → **ISBD 2.2****NÄITED**

250 ## |a Editio altera

250 ## |a 5., durchaus vermehrte und verbesserte Ausgabe

250 ## |a Suivant la copie d'Amsterdam

250 ## |a Suivant la copie de Vienne & de Prague 1757

250 ## |a Editio Novissima, Ab innumeris Vitiis, Erratis & Defectibus purgata, correcta, suppleta, & praeter priores, Autorum scil. Dictorum S. Scripturae; ... exhibita

250 ## |a Nunc primum in Germania iunctim, cum Indicibus locorum Scripturae, rerumque ac verborum necessariis editae / |b Museo Jo. Benedicti Carpzovi[i]

250 ## |a Iuxta exemplar Amsterodami

250 ## |a Denuo recusa

250 ## |a Kordustrukk

250 ## |a [Rev. ed.]

260 ILMUMISANDMED (K)[Sisukord](#)

ISBD 4. ala

Andmeallikas: tiitelleht, eesmik, kolofoon

Keel: nagu raamatus, lühendeid ei kasutata.

Indikaatorid

määratlemata

Alamväljad

- |a ilmumis- või levitamiskoht (K) **SE** → **ISBD 4.1**
- |b kirjastaja, levitaja (K) **SE** → **ISBD 4.2**
- |c ilmumisaasta (K) **SE** → **ISBD 4.4**
- |e trükkimiskoht, valmistamiskoht (K) **SE** → **ISBD 4.5**
- |f trükikoda, valmistaja nimi (K) **SE** → **ISBD 4.6**
- |g trükkimisaasta/valmistamisaasta, kui erineb ilmumisaastast (K) **SE** → **ISBD 4.7**

Väljale 260 märgitakse ilmumiskoht tiitellehel esinevas õigekirjas ja grammatilises vormis, kaasa arvatud eessõnad ja kohaga seotud sõnad (nt. A Lyon, trükkitud Tallinnas). Normitud kohanimi esitatakse väljal [752](#). Andmed kirjastaja, levitaja, raamatukaupleja või trükkali kohta tuuakse samuti tiitellehel või kolofoonis esinevas õigekirjas ja grammatilises vormis, kaasa arvatud eessõnad ja kirjastamise ning trükkimisega seotud sõnad (nt. printed for, bey August Ferber, apud Ludovicum Elsevirium). Vajadusel (RB-kirjed) võib kirjesse märkida ka kirjataja ja trükkali kohta käivad täiendandmed (nt. Excudit Johannes Brendeken, *Acad. Typograph*). Kirjastajale/raamatukaupmehele/trükkalile tehakse täiendkirje väljale [700](#), kirjastusele/trükikojale väljale [710](#). Kirjastajate/trükkalite/raamatukaupmeeste (isikute) ja kirjastuste/trükikodade (kollektiivide) identifitseerimiseks **vt. ka CERL-Thesaurus:**

<https://data.cerl.org/thesaurus/>

ning **VD16, VD17, VD18; Edit 16**

<https://www.bsb-muenchen.de/sammlungen/historische-drucke/recherche/vd-16/>

<http://www.vd17.de/>

<http://gso.gbv.de/DB=1.65/>

http://edit16.iccu.sbn.it/web_iccu/ihome.htm

Trükkalitele/kirjastajatele/raamatukaupmeestele ja kirjastustele/trükikodadedele täiendkirjete tegemine. Vajadusel koostada normikirje.

- **Üksikisik**

Kui trükkal/kirjastaja/raamatukaupmees on üksikisik, saab ta täiendkirje väljale 700.

Nt.:

700 1# |aGrenzius, Johann Michael Gerhard, |d1759-1822, |etrükkal

- **Lesk, poeg:**

Kui trükikoda/kirjastust juhib/omab pärast omaniku surma üksikisik (poeg, lesk), saab täiendkirje kirjastuse/trükikoja uus omanik, ka siis, kui trükikoda/kirjastus tegutseb veel vana omaniku nime all.

Nt.:

Tiitelleht: Bey Gottfried Gottlob Richters Sohn

700 1# |aRichter, Karl Gottfried, |etrükkal

Richter, Karl Gottfried

äraviide

Richter, Gottfried Gottlob (tema poeg)

äraviide

Gottfried Gottlob Richters Sohn

- Kui järeltulija (poja, lese) nimi ei ole teada, tehakse täiendkirje endise omaniku nimele koos vastavate fraasidega „tema poeg“, „tema lesk“ jne.

Nt.:

Tiitelleht: Gedruckt von Johann Heinrich Richters Witwe
700 1# |aRichter, Johann Heinrich|c(tema lesk),|etrükkal

Richter, Johann Heinrich (tema lesk)

äraviide **Johann Heinrich Richters Witwe**

- **Pärijad, järglased**

Kui trükikoda/kirjastus läheb pärast omaniku surma mitte üksikisikule, vaid pärijatele/järglastele (inimeste grupile), tehakse täiendkirje endise omaniku nimele koos vastavate fraasidega „tema pärijad“, „tema järglased“, „tema lesk ja poeg“ jne.

Nt.:

Tiitelleht: Bei Johann Maximilian von Sandes Erben
700 1# |aSande, Johann Maximilian von|c(tema pärijad),|etrükkal

Sande, Johann Maximilian von (tema pärijad)

äraviide **Johann Maximilian von Sandes Erben**

- **Korporatiivsed trükkalid/kirjastajad/raamatukaupmehed – ühendused, kes tegutsevad regulaarselt ühiselt.**

Täiendkirje kollektiivautorile - 710.

Nt.:

Tiitelleht: Braunschweig, in der Schulbuchhandlung
710 2# Schulbuchhandlung (Braunschweig)

või

710 2# Schulbuchhandlung (raamatukauplus, Braunschweig)

Nt.

Tiitelleht: Berlin : bei Haude und Spener
710 2# |aHaude und Spener (kirjastus, Berliin)

Kui saksakeelse nime osaks on Verlag, siis

710 # |aHaude und Spener, Verlag (Berliin)

- **Mittekorporatiivsed trükkalid/kirjastajad/raamatukaupmehed – isikud, kes on juhuslikult üheskoos kirjastanud või trükkinud üksikuid trükiseid, ilma, et oleksid moodustanud ühise firma või ettevõtte. Need isikud saavad igaüks eraldi täiendkirje.**

Näide:

Tiitelleht: Augsburg und Ingolstadt, zu bekommen bey Thomas Summer und Franz Xaver Krätz

700 1# |aSummer, Thomas,|ekirjastaja

700 1# |aCrätz, Johann Franz Xaver,|d?-1775,|ekirjastaja

Kui tiitellehel on ainult trükkali nimi ning andmed kirjastaja kohta puuduvad, näidatakse kirjastaja kohal trükkali nimi.

Muudest allikatest võetud ilmumisandmed tuuakse kirjes nurksulgudes, andmete allikas näidatakse märkustes.

Rooma numbritega antud ilmumis- ja/või trükkimisaasta esitatakse nii, nagu see on teavikus, jättes välja tühikud ja lisades aastaarv nurksulgudes araabia numbritega. Nt.: MDCXCI. [1691].

Kristliku ajaarvamise aastaarv ja kronogrammist kokkuloetud aastaarv esitatakse araabia numbrites. Kuupäevad esitatakse araabia numbrites, kuu nimetus kas numbrites või sõnana, nii nagu see ilmumisandmetes esineb. Ilmumis- või trükkimisaastaga seotud fraasid nagu „Gedruckt im Jahr ... nach Geburt Christi“, „Anno Domini“, „printed in the year“ jne. jäetakse kirjest välja. Ilmumisaastad mittekristliku ajaarvamise järgi esitatakse sellisel kujul, nagu need trükises esinevad. Nurksulgudes lisatakse aastaarv ilmumisaegse kaasaegse ajaarvamise järgi. Nt.: an VII [1798 või 1799], Prid. Kal. Dec. 1488 [30. Nov. 1488], 7144 [1636].

NÄITED

London printed, in the year 1742

260 ## |aLondon printed :|b[s.n.],|c1742

London, printed in the year 1742

260 ## |aLondon :|b[s.n.],|c1742

Gedruckt in der Königl. Seestadt Riga in Liefflandt, bey Nicolaus Mollin, 1615

260 ## |aGedruckt in der Königl. Seestadt Riga in Liefflandt :|bbey Nicolaus Mollin,|cM.DC.XV. [1615]

700 1# |aMollin, Nicolaus,|d?-1625,|etrükkal

752 ## |dRiia

260 ## |aDorpati :|bExcudit Johannes Brendeken, Acad. Typograph.,|cMDCXCV [1695]

700 1# |aBrendeken, Johann,|d1653-1710,|etrükkal

752 ## |dTartu

260 ## |aIn Reval :|bJ. J. Köhlers Witwe,|c1757

700 1# |aKöhler, Jacob Johann,|d1698-1757|c(tema lesk),|etrükkal

752 ## |dTallinn

260 ## |aTallinnas :|btrükkitud Lindworsse päriatte kirjade- ning nende kullon ja warraga,|c1830

710 2# |aLindforsi pärijad, trükikoda (Tallinn)

260 ## |aTallinnas :|btrükkitud Lindworsse kirjadega,|c1784

700 1# |aLindfors, Axel Heinrich,|d1757-1784,|ekirjastaja

260 ## |aGottingae :|bApvd Henricvm Dieterich,|c1818

700 1# |aDieterich, Heinrich,|d1761-1837,|ekirjastaja

260 ## |aLipsiae :|bApud Thomam Fritschium,|c1696|e(Lipsiae :|fExcudebat Immanuel Titius,|g1695)

700 1# |aFritsch, Thomas,|d1666-1726,|ekirjastaja

700 1# |aTietze, Immanuel, |d1662-1728, |etrükkal

752 ## |dLeipzig

Väljal 008 Date1 on ilmumisaasta

260 ## |aAmsterodami : |bIudocus Hondius, |c1606

700 1# |aHondius, Jodocus, |cvanem, |d1563-1612, |ekirjastaja

752 ## |dAmsterdam

260 ## |aAug. Vindel. : |b[s.n., |c17--?]

752 ## |dAugsburg

260 ## |aA Paris : |bchez Desaint & Saillant, |c1759

700 1# |aDesaint, Nicolas, |du.1731-1771, |ekirjastaja

700 1# |aSaillant, Charles, |d1716-1786, |ekirjastaja

752 ## |dPariis

260 ## |aLipsiae : |bapud Thomam Fritschium ; |aFrancofurti : |bapud Joh. Philippum Andream, |c1694 |e(Norimbergae : |fTypis Haeredum Andreae Knorzii)

700 1# |aFritsch, Thomas, |d1666-1726, |ekirjastaja

700 1# |aAndreae, Johann Philipp, |d1654-1722, |ekirjastaja

700 1# |aKnorz, Andreas, |d?-1685 |c(tema järglased), |etrükkal

752 ## |dLeipzig

752 ## |dFrankfurt

260 ## |aChristiania : |b[s.n.], |c1829

752 ## |dOslo

260 ## |aСанктпетербург : |b[б.и.], |c1829

752 ## |dPeterburi

260 ## |aВ граде Санктпетербурге : |bИждивением Российского библейского общества, |cноябрь 1816

752 ## |dPeterburi

Kui tiitellehel või kolofoonis on toodud vaid kirjastaja või trükkali nimi, mille alusel on määratav ilmumiskoht, lisatakse see nurksulgudes.

Kui teavikus ei ole märgitud ilmumis- või levitamiskohta, siis kataloogimisel näidatakse väljal 260 |a koht nurksulgudes teaviku keeles.

260 ## |a[Mitau] : |bGeorge Radetzki, |c1713

700 1# |aRadetzki, Georg Christian, |du.1648-1726, |etrükkal

752 ## |dJelgava

260 ## |a[Dorpat]: |bGedruckt bey Michael Gerhard Grenzius, Universitätsbuchdrucker, |c1803

700 1# |aGrenzius, Johann Michael Gerhard, |d1759-1822, |etrükkal

752 ## |dTartu

Kui tiitellehel või kolofoonis on toodud kirjastuse või trükikoja aadress või signee, mille järgi on võimalik kirjastajat või trükkalit määrata, näidatakse nimi nurksulgudes. Andmete allikas näidatakse märkustes.

260 ## |aVenetiis : **|b**[Ludovico Avanzi], **|c**1566
 500 # # **|a**Tiitellehel signeeet motoga: "Pax alit artes", trükkal võetud
 andmebaasist: EDIT16
 700 1# **|a**Avanzi, Ludovico, **|e**kirjastaja
 752 ## **|d**Venezia

Kui ilmumiskoht on toodud nii koha kui ka kirjastuse andmetes, tuuakse see mõlemas kirje elemendis.

260 ## |aIn Fiorenza : **|b**Stampato in Fiorenza appresso Lorenzo
 Torrentino, **|c**1550
 700 1# **|a**Torrentino, Lorenzo, **|e**trükkal
 752 ## **|d**Firenze

Ilmumiskoha identifitseerimiseks võib lisada riigi, osariigi, maakonna vms. nime kehtestatud andmeallikast. Andmete eraldajaks on koma. Nimi asetatakse nurksulgudesse, kui see võetakse muust allikast. Kui täpsustus lisatakse nurksulgudes, siis koma ei panda
 USA osariikide lühendid on vastavalt AACR2-le (näit Mass. = Massachusetts).

260 ## |aCambridge, Mass.
 260 ## **|a**Haabneeme [Harjumaa]

Teadaolevalt vale ilmumiskoha puhul võib parandatud või alternatiivse nimevariandi lisada nurksulgudes.

260 ## |aReval [p.o. Dorpat]
 752 ## **|d**Tartu

260 ## |aParis [i.e. London]
 752 ## **|d**London

NB! Püsipikkusväljadel märgitakse ilmumismaa koodiks tegeliku ilmumismaa kood

Eestikeelsetel teavikute kirjeldamisel kasutatakse eestikeelseid lühendeid (p.o., s.o., jt., jne.).

Ilmumiskoha ja/või kirjastaja puudumisel kasutatakse erandina ladinakeelseid lühendeid:

- [S.l.] – ilmumiskoht puudub (sine loco)
- [s.n.] – kirjastus puudub (sine nomine)

Lühendite vahele ei panda tühikuid. Iga alamväli paigutatakse eraldi nurksulgudesse.

Võõrkeelsetel teavikutel kasutame ainult ladinakeelseid lühendeid ja venekeelsetel teavikutel on lühendid kirillitsas:

- [и др.] = jt.
- [и т.д.] = jne.

- [б.и.] = ilma kirjastuseta
- [б.м.] = ilma kohata
- [т.е.] = see on

Lühendite vahele tühikuid ei panda. Iga alamväli paigutatakse eraldi nurksulgudesse.

Kui ilmumiskoha suhtes on kahtlusi, lisatakse kohanimele „?“

260 ## |a[Paris?]

NB! Võimalusel vältida lühendite [S.l.], [s.n.] ja [s.a.] kasutamist.

Nurksulgudes märkida **võimalik ja/või teadaolev**, kuid teavikus märkimata ilmumiskoht teaviku keeles ja väljaandja.

Kui täpset ilmumiskohta ei ole võimalik kindlaks teha, siis kasutada mõne suurema haldusüksuse, kas või riigi nime.

Puuduliku ilmumisaaja puhul püüda määratleda kas:

- kümnend [179-?] - 1790ndad
- sajand [17--?] - millalgi 18. saj.
- **NB!** Mitte kasutada [s.a.]
- kui trükisel puudub ilmumisaeg, aga kui on teada trükkali tegutsemisaeg, kasutada varianti - vahemikus aastast aastani, nurksulgudes

260 ## |aDorpat : **|b**[s.n.], **|c**[180-?] *Väljal 008 on ilmumisaasta 180u*
752 ## |dTartu

260 ## |a[Braunschweig] : **|b**[s.n.], **|c**1740]

500 ## |aTiitellehel ilmumisandmed: "Gedruckt auf dem Harz, mit bleyernen Schriften" ja kronogramm: "IM Jahre, aLs DIE LIebe HeXen-WaLLfahrt Ietzt Vorbey War"

NB! Vt. ka [ERRB võõrkeelne raamat. MARC21 lisa. Andmeväljad](#)

300 FÜÜSILINE KIRJELDUS (K)

Sisukord

ISBD - 5. ala

Allikas: teavik tervikuna

Keel: eesti. Võib kasutada lühendeid.

Indikaatorid määratlemata

Alamväljad

|a laadi erimäärang ja/või maht (K) **SE**

|b täiendandmed (MK)

|c mõõtmed (K) **SE**

|e irdlisa (MK) (*kahe ja enama irdlisa märkimisel korratakse pluss märki(e), alamvälja tähist ei korrata*)

Arvandmed esitatakse sellisel kujul ja sellises järjestuses, nagu need trükises esinevad. Esitatakse kõik numeratsioonid. Kirjese märgitakse iga nummerdatud osa viimase lehekülje, lehe või veeru number. Kui leheküljed või lehed on märgitud tähtede, mitte numbrita, esitatakse esimene ja viimane täht ning neile eelneb lehekülge või lehte tähistav sõna või lühend.

Nummerdamata, aga trükiteksti ja -pildiga lehed raamatu sees, k.a alguses ja lõpus, samuti raamatuplokki kuuluvad tühilehed, loendatakse ja nende arv antakse nurksulgudes araabia numbrites vastavalt kohale, kus nad esinevad, ning numeratsioonis, milles on trükise põhitekst. Ei loendata raamatu alguses ja lõpus olevaid tühilehti. Numereerimata lehtede puhul tuleb valida foliatsioon (l.). 15.-16. saj. trükiste puhul, juhul, kui trükises on leheküljed nummerdamata, samuti hiljem ilmunud haruldaste, bibliograafiates kirjeldamata väljaannete puhul on soovitatav märkustes anda ka signatuuride loend. Soovi korral võib signatuuride loendis ära märkida ka raamatuplokki kuuluvad tühilehed ja/või leheküljed („v“ – verso (vasakpoolne), „r“ – recto (parempoolne)). Kui raamatus on rohkem kui viis erinevat numeratsiooni, on lubatud anda lehtede või lehekülgede üldarv koos märkusega „eraldi pag.“, märkustes anda signatuuride loend.

Graveertitellehte, vinjette, ehisinitiaale, päisliiste, trükkalimärke ja teisi ornamente ei loeta illustratsioonideks. Erinevad illustratsioonitüübid (portreed, graafilised pildid, kaardid, noodid, tabelid eraldi lehtedel, mis pole ühegi numeratsiooni osa) täpsustatakse lühendi „ill.“ järel. Kui teavik sisaldab vaid teatud tüüpi illustratsioone, võib lühendi „ill.“ jätta kirjest välja ja märkida ainult täpsema illustratsioone iseloomustava lühendi. Lühendid: frontispiss: frontisp., portree-frotispiss: frontisp. (portr.). Illustratsiooni ees näidata alati arv, ka siis, kui neid on 1. Paarisleheline või pooleks kokkumurtud illustratsioon lugeda 2 leheks. Illustratsioone võib kirjeldada üldmärkuste väljal 500.

Esitatakse nii formaat kraadides kui ka kõrgus sentimeetrites, mis ümardatakse ülespoole täisarvuni, nt. 23,4 cm -> 24 cm

Kui trükise laius on suurem kui kõrgus või juhul, kui on tegemist ebaharilike mõõtmetega trükisega, antakse nii kõrguse kui laiuse mõõdud.

Nt. 21 x 34 cm

Poognaleht-trükise (plaano) formaadiks on 1°.

Vt. lisa 4: Reimo, Tiiu. Signatuurid, formaat

NÄITED

300 ## |aCCCXXXIX l.

300 ## |aIV, 350, [1], 80 lk. : |bportr. ; |c8° (23 cm) + |e1 kaart

300 ## |a[24], 205 lk., 15 vrg., [4] l. ill. : |bill. ; |c4° (21 cm)

300 ## |a1 mapp (14 eraldi l.)

300 ## |a252 lk. eraldi pag. ; |c8° (25 cm)

500 ## |aSignatuurid: A-E8 (A1v tühi), F4, G-M8(G1v tühi); a-v8 (v8v tühi).

300 ## |a[12] l. ; |c8° (25 cm)

500 ## |aSignatuurid: A8 (A1v tühi), B4 (B3v ja B4 tühjad)

300 ## |a235 vrg. ; |c2° (35 cm)

300 ## |a987 lk. : |bill., portr. + |e1 brošüür (VIII, 9 lk. : kaart.)

300 ## |aLk. 350-900 : |bill. ; |c8° (22 cm)

300 ## |aLk. A-S ; |c12° (16 cm)

Frontispissil kujutatud portreed võib kirjeldada üldmärkuste väljal [500](#) ja teha otsitavaks väljal [600](#), kunstnikule ja/või graveerijale võib teha täiendkirje väljale [700](#).

300 ## |a[11], 200, [8] lk., lk. 201-344, [1] l. frontisp. (portr.) ; **|c**4° (21 cm)

500 ## **|a**Vaselõikes frontispissil Henning Witte portree, kunstnik Johann Ulrich Kraus

600 14 **|a**Witte, Henning, **|d**1634-1696, **|e**portreeteritav

700 1# **|a**Kraus, Johann Ulrich, **|d**1655-1719, **|e**kunstnik

Araabia ja rooma numbrid märgitakse nii, nagu need väljaandes esinevad. Kui rooma numbrid jätkuvad araabia numbritega, esitatakse kogu numeratsioon araabia numbritega.

300 ## |aXI, 26 lk., 250 vrg., [12] lk. ; **|c**12° (15 cm)

300 ## |a176 lk. ; **|c**12° (16 cm)

500 ## **|a**Lk. nummerdatud: I-XII, 13-176

Mitmeköitelise teaviku koondkirjes lisatakse köite lk. arv ümarsulgudes köidete arvu järele (juhend "Raamat MARC 21" näeb ette max 3 köidet, aga vanaraamatu puhul võib teha erandeid) alljärgnevatele põhimõtetele tuginedes:

- Kui köidete leheküljed on nummerdatud individuaalselt, lisatakse iga köite lk arv (juhend "Raamat MARC 21" näeb ette max 3 köidet, aga vanaraamatu puhul võib teha erandeid) eristades ühe köite kohta käivad andmed semikooloniga.

NT: 300 ## |a2 kd. (X, 320 ; VII, 350 lk.)

- Kui lehekülgede numeratsioon köidetel on läbiv, lisatakse lehekülgede koondarv ümarsulgudesse köidete arvu järele.

NT: 300 ## |a3 kd. (2882 lk.) :|bill.

- Enam kui 3 köite puhul jääb maht sulgudes märkimata.

NT: 300 ## |a6 kd. :|bill.

Mitmeköitelise teaviku koondkirjes märgitakse kõik erineva formaadiga köited koos mõõtmetega: 4° (18 cm), 8° (16 cm). Kui erinevad ainult mõõtmed, siis esitatakse kõrgeima ja madalaima köite mõõtmed ühendatuna sidekriipsuga.

300 ## |a2 kd. (X, 320 ; VII, 350 lk.) ; **|c**2° (33-37 cm)

Vaata lisaks ka juhendit "[Mitmeköiteliste monograafiade kirjeldamine](#)"

Kui üldmärkuses on lisa sisalduvus lahti kirjutatud, siis väljal 300 infot korrata ei ole vaja.

300 ## |a1 karp

500 ## **|a**Karp sisaldab:

RB teavikute puhul raamatu füüsilise kirjelduse väljast võib oleneda, milliste teiste erilaadidega on raamatu kirje seotud.

Vt. [Lisa 2. Raamatu seotus kaarditeavikutega](#)

SEERIAVÄLJAD[Sisukord](#)**440 SEERIAANDMED (K)**[Sisukord](#)

Alates **18.02.2015** seeriaandmete välja **440**
uute teavikute kataloogimisel **mitte kasutada!**

Kasutusel on ainult väli 490!

Vanemates kirjetes on andmed väljalt **440 #0**
konverteeritud ümber väljale **490 0#**.

490 SEERIAANDMED (K)[Sisukord](#)**NB! KEHTIVAD UUED REEGLID!**

ISBD 6. ala

Andmeallikas: tiitelleht, eesmik, kaas, kolofoon

Keel: nagu raamatus

Numbrid: kasutatakse ainult araabia numbreid

Monokirjet tehes tuleb alati kontrollida, kas seeriapealkiri vastab koondkirje väljadele **130** või **245**, kusjuures mõlema olemasolul tuleb eelistada välja **130**. Vajadusel tehakse seeriale täiendkirje väljadele **800** ja **830**.

I indikaator

- 0 ei ole seotud väljaga 8XX (vt. [Variant 1](#))
1 seeria on seotud väljaga 8XX (vt. [Variant 2](#))

II indikaator

määratlemata

Alamväljad

|a seeriaandmed (K) **ISBD 6.1-6.4**

(pealkiri/pealkirjad, rööppealkiri, alapealkiri, täiendandmed, vastutusandmed, osa/köite numbrid ja pealkirjad)

|v seeria järjenumbr (K) → **ISBD 6.6**

|3 materjali täpsustus (MK)

Variant 1. 490 0# (varasem 440)

- Täiendavalt välja 800/830 **ei tehta**
- Muutus varasemaga: väljal puudub skip ; puuduvad alamväljad |n ja |p.
- SKIPi tegemiseks vt. [Varianti 2](#)
- NB! SKIPi vajavad kõik võõrkeelsete artiklitega algavad pealkirjad
- NB! Seeria pealkirjale eelnevad kirjavahemärgid skipi väljal 830 ei nõua

Siia ei märgita:

- tüüppealkirjaga seeriaid (Toimetised, Aastaraamat, Kogutud teosed jms)
- seeriaid, millel on rööppealkirjad
- seeriaid, millel on täiendandmed
- seeriaid, millel on vastutusandmed
- seeriaid, mis algavad artiklitega

Kasutatakse:

- Lihtseeriade puhul (üldjuhul raamatuseeriad)
- Kui seeria vastab koondkirje olemasolul koondkirje väljale **130** või 245
- Juhul, kui erinevus koondkirje väljadega 245/130 on ainult alamväljades |n ja |p, jäetakse need ära. Kasutatakse üksnes kirjemärgistust.

NÄITED

Enne 440 #0 |aAuswahl der besten ausländischen geographischen und statistischen Nachrichten zur Aufklärung der Völker und Länderkunde ;|vBd. 6
 Nüüd 490 0# |aAuswahl der besten ausländischen geographischen und statistischen Nachrichten zur Aufklärung der Völker und Länderkunde ;|vBd. 6

Enne 440 #0 |aGeschichte der Künste und Wissenschaften seit der Wiederherstellung derselben bis an das Ende des achtzehnten Jahrhunderts.|nAbth. 11,|pTheologie ;|v3

Nüüd 490 0# |aGeschichte der Künste und Wissenschaften seit der Wiederherstellung derselben bis an das Ende des achtzehnten Jahrhunderts. Abth. 11, Theologie ;|v3

Kirjavahemärgid pealkirja ees

490 0# |a"Wiking-Narva" toimetised ;|v1

Mitte:

490 1# |a"Wiking-Narva" toimetised ;|v1

830 #1 |a"Wiking-Narva" toimetised ;|v1

490 0# |a[Geschichte der Künste] ;|vT. 2

Mitte:

490 1# |a[Geschichte der Künste] ;|vT. 2

830 #1 |a[Geschichte der Künste] ;|vT. 2

Koondkirje 130 ja mono 490 0#

Monokirjes 245 14 |aDie posttraumatische eitrige und granulomatöse Encephalitis :|bein tierexperimenteller Beitrag zur Entzündungslehre /|cvon Walter Schachenmayr

490 0# |aVeröffentlichungen aus der Pathologie ;|vH. 100

Koondkirjes 130 0# |aVeröffentlichungen aus der Pathologie

245 10 |aVeröffentlichungen aus der Pathologie =|bProgress in pathology

Variant 2. 490 1# (varasem 490)

Nõutav on seos väljadega 800/830.

Kasutatakse:

- tüüpealkirjaga seeriade puhul koos seeria vastutusandmetega
Väljale 830 märgitakse seeria ühtluspealkiri
NT: 490 1# Toimetised / Kaitseväe Ühendatud Õppeasutused
830 #0 Toimetised (Kaitseväe Ühendatud Õppeasutused)
- Kui lisaks seeria põhipealkirjale on teavikus toodud seeria rööppealkiri. Väli 490 sisaldab mõlemaid pealkirju (korrates alamvälja |a), väljale 830 märgitakse seeria ühtluspealkiri, mis vastab seeria koondkirje väljale 245|a või 130|a
- seeriapealkirjade puhul, mis on teoses esitatud ekslikult või muul põhjusel teisiti kui antud seeria põhipealkiri
- seeriapealkirjade puhul, mis algavad artikliga
- all- ja põhiseeria topeltnumeratsiooni korral
Siis korratakse 490 alamvälju |a ja |v
- all- ja põhiseeria alternatiivse numeratsiooni korral, mis eraldatakse võrdusmärgiga, kordamata alamvälja |v
- üldpealkirjaga mitmeköiteliste teoste kirjeldamiseks, millele tehakse täiendkirje väljale 800. NT: Kogutud teosed / Jaan Kross
- NB! Kandja täpsustamiseks ei ole vaja teha täiendavat välja 830, va juhul, kui kandja täpsustus on toodud koondkirje väljal 130

NÄITED

490 1# |a55 aastat hiljem = |a55 years later
830 #0 |a55 aastat hiljem

490 1# |aLes rapports du Sénat ; |v102
830 #4 |aLes rapports du Sénat ; |v102

Kui seeriapealkirjana kasutatakse erinevaid pealkirjakujusid, tehakse väljal 830 täiendkirje seeria ühtluspealkirjale

Kogutud teosed:

245 10 |aErzählungen von der Eroberung Spaniens / |cvon Washington Irving
490 1# |aSämtliche Werke / Washington Irving ; |vBdch. 54-56
800 1# |aIrving, Washington, |d1783-1859. |tSämtliche Werke ; |vBdch. 54-56

245 10 |aМорской офицер Франк Мильдмей : |b[перевод с английского] / |cФ. Марриэт
490 1# |aПолное собрание сочинений / Фредерик Марриэт ; |vt. 1
800 1# |aМарриэт, Фредерик, |d1792-1848. |tПолное собрание сочинений ; |v1

245 13 |aLa chute d'un ange / |cA. de Lamartine
490 1# |aChefs d'oeuvres de Lamartine ; |v4
800 1# |aLamartine, Alphonse de, |d1790-1869. |tChefs d'oeuvres de Lamartine ; |v4

NB! Rohkem näiteid vt. [Raamat MARC 21](#)

MÄRKUSEVÄLJAD**Sisukord**

ISBD 7. ala

Andmeallikas: mistahes allikas ;

Keel: eesti

Lühendid: lubatud, v.a. rahvusteaviku kataloogimisel (sh. *Estonica*)

Vt. [ERRB võõrkeelne raamat. MARC21 lisa. Andmeväljad.](#)

500 ÜLDMÄRKUSED (K)**Sisukord****Indikaatorid**

määratlemata

Alamväljad

|a märkuse tekst (MK)

Üldmärkused on soovitatav grupeerida, eraldades märkused alavahemärgiga (. –) või välja korrates. Märkustes tuuakse ära allikad, mida kasutati täiendavate, kirjes puuduvate andmete lisamiseks kirjesse.

NB! Märkused köite ja provenientsi kohta (köitekirjeldus, omanikumärgid, sissekirjutused jne.) tuuakse ära eksemplarikirjes.

Vt. lisa 5: [Autogrammid, templijäljendid, omanikumärgid ja märkused köite kohta eksemplarikirjes SIERRAs](#)

Üldmärkusteks võivad olla märkused:

- Pealkirja kohta
 - *Pealkiri algab sõnadega:*
 - *Pealkirja esimene osa heebrea/kreeka keeles:*

- Tõlke kohta
 - *Tõlgitud (mugandatud) raamatust: (st. tegemist ei ole tõlkega originalteosest)*

- Graveer-, ees- ja päistiitli kohta
 - *Esimese osa graveertiitel: Explication des termes d'architecture*
 - **NB!** Kui graveertiitel on märgitud väljal 246 1, siis märkust graveertiitli kohta väljal 500 ei tehta

- Autori kohta
 - *Autor näidatud lk.*
 - *Autori tegelik nimi:*
 - *Autor raamatus näitamata, andmed autori kohta võetud:*

- Ilmumisandmete kohta
 - *Andmed trükkimise koha ja trükkali kohta võetud:*
 - *Ilmumisandmed võetud kolofoonist*
 - *Ilmumisaasta trükises märkimata, trükikoja omanik oli aastatel ... (aastate vahemik) ... (isikunimi)*

- *Tiitellehel ilmumiskohad ka:*
- *Ilmumiskoht fiktiivne, tegelik:*
- *Ilmumiskoht vale, tõenäoliselt trükitud...*
- *Ilmumisaasta kronogrammis:*
- *Juurde trükid aastatel*

- Füüsilise kirjelduse kohta
 - *Tekst lehe ühel küljel*
 - *Tekst lehel kahes veerus*
 - *Illustratsioonid värvitud käsitsi*
 - *Signatuurid:*
 - *Frontispissil gravüür autori portreega, signeeritud:*
 - *Frontispissil ... portree*
 - *Frontispissi autor: ... , graveerija: ...*
 - *Rohkelt eksimusi paginatsioonis*
 - *Paginatsioonivead: lk. ... pro ... (lk. 662 asemel 962)*

- Lühendite, akronüümide avamine
 - *AECEE = Association...*

- Trükitehnilised iseärasused
 - *Kirjaliik: Fraktuur, antiikva*
 - *Tiitelleht puna-must trükis*
 - *Tiitelvinjett, ehis- ja päisliistud, ehisinitiaalid, lõppvinjetid*
 - *Graafilises raamis tiitelleht*

- Täiendavad andmed raamatu kohta
 - *Ajaloolise triloogia 3. raamat*
 - *Kolmest raamatust koosnev üldtiitellehega kirjastuskonvoluut*

- Raamatu ajaloolised märkused
 - *Üks esimesi eestikeelseid aritmeetikaõpikuid*

- Erinevused sama väljaande erinevate tiraažide vahel
 - *Osal tiraažist erinev tiitellehe kujundus vm.*

- Kehtestatud andmeallika või selle vaste kohta
 - *Kirjeldatud ... järgi*
NB! kasutada vaid siis, kui tiitelleht on vigane või puudulike andmetega

- ja kõik muud märkused, mis ühegi ülaltoodud märkusetüübiga ei kattu, kuid on vajalikud kirjes esitada.

NÄITED

500 ## |aRaamatus autor märkimata, andmed autori kohta:

500 ## |aJ. J. M. E. D. on Johann Jakob Zimmermanni psedonüüm

500 ## |aÜks esimesi eestikeelseid aritmeetikaõpikuid

501 MÄRKUS "VÄLJA ANTUD KOOS" KOHTA (K)**Sisukord**

Rakendatakse mitmest võrdväärsest teavikust koosnevate ühise ümbrisega varustatud komplektide ja kirjastuse konvoluutide puhul.

Indikaatorid

määratlemata

Alamväljad

|a märkuse tekst (MK)

NÄITEDKirjastuse konvoluut

245 00 **|a***Confessio odder Bekantnus des Glaubens etlicher Fürsten vnd Stedte* : **|b***Vberantwort Keiserlicher Majestat auff dem Reichstag gehalten zu Augspurg Anno M.D.XXX. Apologia der Confessio mit vleis emendirt.*

246 10 **|a***Apologia der Confession*

501 ## |aKirjastuse konvoluut, välja antud koos: Apologia der Confession aus dem Latin verdeudschet durch D. Justum Jonam Witeberg. M.D.XXXI.

100 10 **|a***Bentley, Richard, |d1662-1742*

245 00 **|a***Richard Bentleys ... Anmerckungen über das Buch Freyheit zu dencken* : **|b***nebst Herrn Edmond Gibsons Bischofs von London Warnungsschreiben vor Unglauben und Freygeisterey / |c*übersetzt und mit einer Vorrede von den verschiedenen Waffen, womit die Freygeister bisher gegen die Religion gestritten, begleitet von Friedrich Eberhard Rambach ...

501 ## |aKirjastuse konvoluut, välja antud koos: Herrn Edmond Gibsons Bischofs von London drey Warnungsschreiben vor Unglauben und Freygeisterey

700 12 **|a***Gibson, Edmund, |d1669-1748. |t*Drey Warnungsschreiben vor Unglauben und Freygeisterey

245 00 **|a***Ta Swehta Grahmata Jeb Deewa Swehtais Wahrds, Kas Preeksch un pehz ta Kunga Jesus Kristus swehtas Peedsimschanas no teem swehteem Deewa-Zilwekeem, Praweescheem, Ewangelisteem jeb Preezas-Mahzitajeem un Apustuleem usrakstihts, Tahm latweeschahm Deewa Draudsibahm par labbu istaisita*

501 ## |aKirjastuse konvoluut, koosneb 4 osast, igal osal eraldi paginatsioon ja tiitelleht, 4. osa "Tas Jauns Testaments Muhsu Kunga Jesus Christus" ilmunud ka iseseisvalt

505 20 **|t***Tee Praweeschi wissi Latwiski ; |t*Apocrypha ; **|t***Tas Jauns Testaments Muhsu Kunga Jesus Christus. Cum Gratia & Privilegio S.R.M. Sueciae. 1685*

502 VÄITEKIRJA MÄRKUS (K)**Sisukord**

Seotud Sierra püsipikkusvälja kirjeliigi koodiga **y** – üliõpilastööd.

Märkus teadustöö iseloomu, kraadi ja ajamäärangu kohta.

Märkuse keel: eesti

Alustada töö määrangust: Dissertatsioon / Disputatsioon: Lisada ülikool ja kaitsmisaasta.

Ülikooli mitteametlik nimetus („ülikool“ väikese algustähega) kõikide ülikoolide puhul eesti keeles (Tartu ülikool, Jena ülikool). Tartus (vm Eestis) kaitstud töö puhul tehakse asutuse nimele täiendkirje väljale [710](#) vastavalt kaitsmiseaegsele normitud nimevormile (ilma aastateta). Välismaistele dissertatsioonide puhul ülikoolile täiendkirjet ei tehta.

Tartu ülikooli nimenormid (kasutada ilma aastateta):

Academia Gustaviana (1632-1665)

Academia Gustavo-Carolina (1690-1710)

Kaiserliche Universität zu Dorpat (1802-1893)

Императорский Юрьевский университет (1893-1918)

Dissertatsioonid ja disputatsioonid kirjeldatakse juhendaja/eesistuja (*praeses*) nime all, isikule, kes kaitses (*respondens*), tehakse väljale [700](#) ilma rollinimeta täiendkirje.

NB! RB-kirjetes on dissertatsioonid ja disputatsioonid autorina kirjeldatud **kaitsja** all! Kirjeid mitte muuta!

Märkused, mis kajastavad kataloogitava teaviku suhet või seost autori varasemate teadustöödega lisatakse üldmärkuse väljale [500](#).

Indikaatorid

määratlemata

Alamväljad

|a märkuse tekst (MK)

NÄITED

502 ## |aMagistritöö: Tartu ülikool, 1829

710 2# |aKaiserliche Universität zu Dorpat

502 ## |aDoktoritöö: Tartu ülikool, 1654

710 2# |aAcademia Gustaviana

502 ## |aKaitstud dissertatsioonina: Jena ülikool, 1673

502 ## |aDissertatsioon: Rostocki ülikool, 1650

Mitte-RB kirje

- 100 1# |aBreithaupt, Joachim Justus,|d1658-1732
 245 10 |aDissertatio theologica de precum Christianarum veritate /|cqum ... in
 Academia Fridericiana praeside Dn. Joach. Iusto Breithaupt ... ad diem [
] Octobr. MDCC. horis locoque consuetis placido examini publico subiicit
 autor respondens M. Georgius Adamus Funcke, SS. Th. Stud.
 502 ## |aDissertatsioon: Halle ülikool, 1700
 700 1# |aFuncke, Georg Adam

RB kirje

- 100 1# |aDörr, Henricus Gustavus,|d?-1685
 245 10 |aDisputatio gradualis exhibens theses quasdam astronomicas, cum
 consensu amplissimae facultatis philosophicae, sub praesidio ... Conrad Quensel,
 ... d. IV. Id. Novembr. [10.11.] anno MDCCIX. in ... Acad. Pernav. ... defendenda
 ab Henrico Gustavo Dörr, Wenda-Livono
 502 ## |aDissertatsioon: Tartu ülikool, 1709
 700 1# |aQuensel, Conrad,|d1676-1732
 710 2# |aAcademia Gustavo-Carolina

Kui ei ole võimalik määratleda, millise kraadiga tegu, siis kasutada sõna kas:

- Väitekirj:
- või
- Dissertatsioon:

Väitekirja märkuse välja ei kasutata autoreferaatide puhul. Vastav märkus tehakse väljale [500](#).

504 BIBLIOGRAAFIA JA REGISTRITE MÄRKUS (K)[Sisukord](#)

Lühendeid mitte kasutada!
 Lubatud on ainult standardlühendid (nt. lk., jt..)

Indikaatorid
 määratlemata

Alamväljad
 |a märkuse tekst (MK)

NÄITED

- 504 ## |aSisaldab bibliograafiat
 504 ## |aBibliograafia joonealustes märkustes
 504 ## |aSisaldab registrit
 504 ## |aBibliograafia lk. 75-82. – Sisaldab registrit
 504 ## |aSisaldab bibliograafiat ja registreid

505 SISU MÄRKUS (K)**Sisukord**

Kasutatakse, kui:

- tiitellehel on koondpealkiri ja samas ka osade pealkirjad
- soovitakse avada teaviku sisu

I indikaator kuvateksti genereerimise määrang

0 kogu sisukord → välja nimetus e-kataloogis 'Sisukord'

2 *mittetäielik / osaline sisukord* → välja nimetus e-kataloogis 'Sisaldab ka'

II indikaator sisukorra tasand

põhisisukord → kogu sisukorra märkus alamväljal |a

0 laiendatud sisukord → koos alamväljadega |t, |r ja/või |g

Alamväljad

|a sisu märkus (MK)

|r vastutusandmed (K)

|t pealkiri (K)

|g fraasikatkestaja (K) (*osa, köite jm numbrid, võõrkeelsed artiklid*)

Kui märkusesse märgitakse ka vastutusandmed, siis eraldatakse sisuosad punktiga, muudel juhtudel kasutada semikoolonit.

Pealkirjale järgnevaid kirjemärke ja kirjavahemärke alamväljaga |g eraldada ei ole vaja.

Täpsemaid juhiseid ja näiteid vt. *Sisu esitamine bibliokirjetes*

NÄITED**Lihtsisukord****Kogu sisukord (välja nimetus veebikataloogis: Sisukord)**

245 03 |a*Il Parnasso Italiano, Ovvero, I quattro poeti celeberrimi Italiani*
: |b*Edizione giusta gli ottimi testi antichi, con note istoriche et critiche :
compiuta in un volume*

505 0# |aLa divina commedia / di Dante Alighieri. Le Rime / di Francesco
Petrarca. L'Orlando furioso / di Lodovico Ariosto. Le Gerusalemme
liberata / Torquato Tasso

700 02 |aDante Alighieri, |d1265-1321. |tDivina commedia

700 12 |aPetrarca, Francesco, |d1304-1374. |tRime

700 12 |aAriosto, Lodovico, |d1474-1533. |tOrlando furioso

700 12 |aTasso, Torquato, |d1544-1595. |tGerusalemme liberata

Mittetäielik/osaline sisukord (välja nimetus veebikataloogis: Sisaldab ka)

505 2# |aDe Romanorum et Venetorum magistratuum inter se comparatione /
Guerinus Piso Soacius

700 12 |aPiso Soacius, Guerinus, |d?-1591. |tDe Romanorum et Venetorum
magistratuum inter se comparatione

Variant 1 puhul on sisukorrast võimalik otsida ainult sõnaotsinguga, täpsema autori ja/või pealkirjaotsingu jaoks on vajalik autori-pealkirja täiendkirje väljal [700](#) |a ja |t.

Laiendatud sisukord

100 1# |aSchiller, Friedrich, |d1759-1805

245 10 |aFriedrichs von Schiller sämtliche Werke. |nBdch. 9

505 00 |tDie Huldigung der Künste; |tMacbeth ; |tTurandot; |tPhädra

740 4# |aDie Huldigung der Künste

245 10 |aWallenstein : |b ein dramatisches Gedicht. |nTh. 1-2 / |c von Schiller

505 00 |gTheil 1. |tWallensteins Lager ; |gTheil 2. |tWallenstein's Tod : ein Trauerspiel in fünf Aufzügen

245 00 |aBegründeter Gegen-Bericht Wieder Einen an Seiten Serenissimi Herrn Georg Wilhelms Herzogen zu Braunschweig und Lüneburg, zu behauptung dero praetendirenden Option-Rechten ...

505 20 |tKurtzer Bericht, Von dem Ser[enissi]mo Herrn Georg Wilhelm, Herzogen zu Braunschweig und Lüneburg competirenden Iure Optionis

...

Väljal 505 toodud pealkirja artikli skippimiseks kasutame välja 740.

Ingliskeelsed artiklid **a** ja **the** eemaldatakse otsingul automaatselt, välja 740 teha ei ole vaja.

Dedikatsioonid ja gratulatsioonid.

Soovitav avada RB-kirjete ja Estonica puhul.

Dedikatsiooni saajale tehakse täiendkirje väljale [600](#), rollinimetus: dedikatsiooni saaja. Gratulatsiooni autorile tehakse täiendkirje väljale [700](#), rollinimetus: gratulatsiooni autor. Soovi korral võib täpsustada gratulatsiooni sisu.

NÄITED

505 2# |aDedikatsioon: David Gottlieb Glanström, Christian Jakob Glanström

600 14 |aGlanström, Christian Jacob, |ededikatsiooni saaja

600 14 |aGlanström, David Gottlieb, |d1744-1824, |ededikatsiooni saaja

505 2# |aGratulatsioon: Carolus Schulten (heebreakeelne tekst), Joach. Höppner (saksakeelne luuletus), A. F. Sigismundi (ladinakeelne luuletus)

700 1# |aSchulten, Carl, |d1677-1730, |egratulatsiooni autor

700 1# |aHöppner, Joachim, |egratulatsiooni autor

700 1# |aSigismundi, Adolf Florian, |d1687-1750, |egratulatsiooni autor

Vt. ka [ERRB võõrkeelne raamat. MARC21 lisa. Andmeväljad.](#)

510 VIIDETE MÄRKUS (K)**Sisukord**

Viide bibliograafilisele allikale, milles vanatrükis on registreeritud või kirjeldatud. Kohustuslik inkunaablite kirjeldamisel, muidu soovituslik.

Iga viide eraldi väljal.

Viitamisel üldtuntud bibliograafiatele ja kataloogidele kasutada rahvusvaheliselt kokkulepitud lühendamismorme (**Vt.** *Standard citation forms for published bibliographies and catalogs used in rare book cataloging / prepared by Peter M. Van Wingen and Belinda D. Urquiza. - 2. ed. - Washington, D.C : Library of Congress, Cataloging Distribution Service, 1996. - XXVII, 216 lk.*).

Nt.:

Copinger, Harold Bernard. The Elzevier press : a handlist of the productions of the Elzevier presses at Leyden, Amsterdam, The Hague and Utrecht, with references to Willems, Berghman, Rahir and other bibliographers. - London, 1927

510 4# |aCopinger,**|c**759

Ülalmainitud nimestikus mittesisalduvate bibliograafiate puhul kasutada alljärgnevat viitamise vormi: Autori(te)/koostaja(te) perekonnanimi (perekonnanimed), eesnime(de) intsiaal(id). Teose pealkiri või pealkirja tuntuim osa. Köide. Koht, aasta, lehekülg ja/või järjekorranumber. Kirjastust ei märgi.

Nt.

Jaanson, E.-L. Tartu Ülikooli trükikoda 1632-1710. Tartu, 2000, nr. 252.

Viitamisel eelistada rahvusbibliograafiaid ja rahvustrükiste katalooge.

Andmebaaside puhul kasutada lühendeid ja identifikaatsiooni numbri märkimisel kaldkriipsu.

Nt.

510 4# |aVD17/**|c**12:131501H

Andmebaasid:

Das Verzeichnis der im deutschen Sprachraum erschienenen Drucke des 18. Jahrhunderts = VD18

Das Verzeichnis der im deutschen Sprachraum erschienenen Drucke des 17. Jahrhunderts = VD17

Das Verzeichnis der im deutschen Sprachraum erschienenen Drucke des 16. Jahrhunderts = VD16

Consimentonationale delle edizioni italiane del XVI secolo = EDIT 16

HeritagePrintedBook = HPB

I indikaator

3 asukoht allikas määratlemata

4 asukoht allikas määratletud

II indikaator

määratlemata

Alamväljad

|a sisu märkus (MK)

|c asukoht, allikas (MK)

NÄITED**510 4#** |aBerghman, |c1857**510 4#** |aCopinger, |c759**510 4#** |aVD17/ |c12:131501H**510 3#** |aHPB**510 4#** |aСводный каталог русской нелегальной и запрещенной печати XIX века. Книги и периодические издания. Москва, 1971, |cNr. 345**520 KOKKUVÕTTE, ANNOTATSIOONI MÄRKUS (K)**[Sisukord](#)

Sisu kokkuvõtte või annotatsioon märkida kirjesse vaid sel juhul, kui põhiaandmeväljadelt ei selgu teaviku sisu.

Indikaatorid määratlemata

Alamväljad

|a märkuse tekst (MK)

NÄITED**520 ##** |aTeoloogilised kirjutised piibli stiilist, natuurfilososoofia ja teoloogia seostest jm.**520 ##** |aGreifswaldi ülikoolis kaitstud teoloogilis-filoloogiline dissertatsioon kartesianismist**525 KAASANDE VÕI LISA MÄRKUS (K)**[Sisukord](#)

Märkus tehakse põhiväljaandele (ird)lisa kohta. Kui lisa kataloogitakse koos põhiväljaandega ja lisa(de)le või komplekti eri osadele ei tehta eraldi kirjet, kuid soovitakse lisa pealkiri otsitavaks teha, võib sellele teha täiendkirje väljal [740](#). Iseseisva kirje saanud lisade puhul seotakse see põhiväljaande kirjega välja [770](#) kaudu (sel juhul [740](#) ei kasutata). Nõutav vastastikune seos kirjete vahel. [770](#)

Indikaatorid

määratlemata

Alamväljad

|a märkuse tekst (MK)

NÄITED*Ei ole lisakirjet, märkus irdlisale:*245 00 |a*Verfassung und Gesetze der literarisch-praktischen Bürger-Verbindung zu Riga*

300 ## |a8 lk. ; |c34 cm + |e1 l.

525 ## |aLisa: Zusätze zu den Statuten der literarisch-praktischen Bürger-Verbindung in Riga740 0# |a*Zusätze zu den Statuten der literarisch-praktischen Bürger-Verbindung in Riga*

Näited põhiväljaande kirjele ja eraldi lisa kirjelePõhiväljaande kirje:

100 1# |aАделунг, Федор Павлович, |d1768-1843

245 10 |aБарон Мейерберг и путешествие его по России: |bc
присовокуплением рисунков представляющих виды, обряды,
портреты и т. п. в продолжение сего путешествия собранных
/|сиздано Федором Аделунгом, действ. статским советником и
кавалером ; перевод с немецкого525 ## |aLisa: Рисунки к Путешествию по России римско-императорского
посланника барона Мейербера в 1661 и 1662 годах,
представляющие обычаи, одеяния, портреты и. т. п. С. Петербург,
1827770 1# |tРисунки к Путешествию по России римско-императорского
посланника барона Мейербера в 1661 и 1662 годах,
представляющие обычаи, одеяния, портреты и. т. п.Lisa kirje:245 00 |aРисунки к Путешествию по России римско-императорского
посланника барона Мейербера в 1661 и 1662 годах,
представляющие обычаи, одеяния, портреты и. т. п. /|сизданы
Феодором Аделунгом ...580 ## |aLisa väljaanded: Ф. П. Аделунг. Барон Мейерберг и путешествие
его по России. Санктпетербург, 1827

772 1# |aАделунг, Ф. П. |tБарон Мейерберг и путешествие его по России

NB! Kui RB raamatu juurde kuulub irdlisana ja/või omaette lisana kaartteavik,
siis kataloogimist vaata [Lisa 2. Raamatu seos kaarditeavikutega](#)**530 TÄIENDAVA KANDJA MÄRKUS (K)****Sisukord**Seotud väljaga [856](#).

Nõutav vastastikune seos kirjete vahel.

Indikaatorid

määratlemata

Alamväljad

|a märkuse tekst (MK)

NÄITED245 10 |aOratio De Legitima Vocatione Ministrorum Ecclesiae /|cHabita Arosiae
In Synodo Anniversaria 5. Septembris A. 1619. à Johanne Rudbechio ...

530 ## |aKättesaadav ka digiteerituna

856 4# |zTÄISTEKST|uhttp://hdl.handle.net/10062/14328

245 00 |aHandbuch für die feinwollige Schaafzucht

530 ## |aKättesaadav ka digiteerituna

856 4# |uhttp://www.mdz-nbn-
resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb10299257-
8|zTÄISTEKST Baieri Riigiraamatukogu digikogus

Seotud väljaga [856](#).

Märkus lisatakse **ainult siis**, kui teose erinevatele kehastustele (nt. trükis ja digitaalne koopia) tehakse üks kirje.

Kui teavik on digiteeritud erinevates raamatukogudes, siis korratakse välja 533 ja lisatakse märkuse väljale ka vastava reproduktsiooni standardnumber.

Indikaatorid

Määratlemata

Alamväljad

|a koopia tüüp (elektroniline reproduktsioon) (MK)

|b kopeerimise koht (K)

|c koopia valmistaja (K)

|d koopia valmimise aeg (K)

|e koopia füüsiline kirjeldus (MK)

|n märkus (K) (ISBN, originaali omanik, tellija jne)

NÄITED

020 ## |a9789949221578|q(pdf)

020 ## |a9789949261574|q(pdf)

245 10 |aUeber den Begriff des Besitzes nach römischem Rechte /|cvon Oswald von Schmidt

533 ## |aElektroniline reproduktsioon.|bTallinn :|cEesti

Rahvusraamatukogu,|d2010.|nISBN 978-9949-221-57-8 (pdf)

533 ## |aElektroniline reproduktsioon.|bTartu :|cTartu Ülikooli

Raamatukogu,|d2009.|nISBN 978-9949-261-57-4 (pdf)

856 4# |zTÄISTEKST RR arhiivis DIGAR|u...

020 ## |a9789949368556|q(pdf)

020 ## |a9789949498086|q(pdf)

245 00 |aLühikenne Tarto-Ma Kele Palwusse Ramat, Kumman Hommungonink Öddango- nink mitto muid Ippo nink Henge Häddän tullulikko Palwid loiis;

kristlikko Oppusse Wije Pätükke, nink Ajastan tullewa Pühhi päiwi mödä säetu

nink kokko kirjetetu, Jummalalle Auwusz, nink TartoMa Koggodusselle Tullusz.

RIGA, Gedruckt bey Johann Georg Wilcken, Königl. Buchdrucker, 1691

533 ## |aElektroniline reproduktsioon.|bTallinn :|cEesti

Rahvusraamatukogu,|d2015.|nISBN 978-9949-368-55-6 (pdf).|nOriginaali

omanik: Turu Ülikooli Raamatukogu

533 ## |aElektroniline reproduktsioon.|bTartu :|cEesti

Kirjandusmuuseum,|d2012.|nISBN 978-9949-498-08-6 (pdf).|nOriginaali

omanik: Eesti Kirjandusmuuseum

856 4# |zTÄISTEKST RR arhiivis DIGAR|u...

534 ALGUPÄRANDI MÄRKUS (K)**Sisukord**

Äratrükk, esitrükk, faksiimiletrükk jms. Nõutav sissejuhatav fraas.

Indikaatorid määratlemata

Alamväljad

|p sissejuhatav fraas (MK)
|c algupärandi ilmumisandmed (MK)
|t algupärandi pealkiri (MK)
|f algupärandi seeriaandmed (K)
|n märkus (K)

NÄITED

Äratrükk raamatust:

- 534 ##** |pEsitrükk: |cLeipzig, 1656. |nIlmus pealkirja all: |tDisputatio Historico-Physica, De Crotalistris Tepidi Temporis Hospita
534 ## |pEsitrükk: |cLondon, 1653
534 ## |pEsitrükk tartueesti keeles: |cRian, 1684
534 ## |pEsitrükk eesti keeles: |cTartu, 1821
534 ## |pÄratrükk: |tDer Russische Volksfreund
534 ## |pSeparaat väljaandest: |tРазныя стихотворения Александра Сумарокова. |cС.-Петербург, 1769

Äratrükk ajakirjast/ajalehest:

- 534 ##** |pÄratrükk: |tDorpatische Zeitung, 1804, Juni

Artiklite äratrükkid/separaadid, millel on toodud ka seeriaandmed, kataloogitakse ilma seeriaväljata ja eksemplare seeria juurde ei lingita. Väljal 534 tehakse äratrüki märkus koos seeria ja seerianumbri näitamiseks. Lisaks tehakse väli 740 seeria ühtluspealkirja ja numbriga.

NÄITED

- 534 ##** |p[Äratrükk]: |tActa et Commentationes Universitatis Tartuensis (Dorpatensis) A XXVIII.4, |c1935
740 0# |aTartu Ülikooli toimetused. |nA, |pMathematica, physica, medica. |n28.4

542 VÄLJAANDE AUTORIOIGUSTEGA SEOTUD INFO (K)**Sisukord****UUS VÄLI!**

Vt. [Raamat MARC21](#)

545 BIOGRAAFILISTE VÕI AJALOOLISTE ANDMETE MÄRKUS (K)

[Sisukord](#)

Kasutatakse juhul, kui on vaja esitada täpsustavat informatsiooni isikute kohta, kes esinevad väljadel [100](#), [600](#), [700](#). Vastavalt kokkuleppele kasutatakse ka Eesti trükise punase raamatu andmebaasi kommentaaride (kultuurilooline info) lisamiseks.

Indikaatorid

määratlemata

Alamväljad

|a märkuse tekst (MK)

NÄITED

545 ## |aLüders, Hieronimus, Miitavi (Jelgava) kooli rektor

545 ## |aSchmid, Johannes Sebastianus, pastor Miitavis

545 ## |aEsimene eestikeelne jutluseraamat. Trükitehniliselt ning kujunduslikult väljapaistvaim Eesti 17. sajandi trükis

546 KEELEMÄRKUS (K)

[Sisukord](#)

Seotud keelekoodidega väljal [041](#)

Indikaatorid

määratlemata

Alamväljad

|a märkuse tekst (MK)

NÄITED

546 ## |aTekst ladina keeles

(märkust kasutatakse, kui tiitelleht ja teaviku tekst on erinevates keeltes või teaviku tekst on haruldases keeles, nt. khmeeri keeles)

546 ## |aRööptekst kreeka keeles, kommentaarid ladina keeles

546 ## |aKokkuvõte saksa keeles

547 LEIDUMUSE MÄRKUS (K)

[Sisukord](#)

Omavahel on seotud [Sierra püsipikkusväljad](#):

- kirje liik **r** ja
- asukohakood → xx = ESTERis ei leidu

Kasutatakse **RB** kirjetes, et näidata teaviku leidumust väljaspool ELNET Konsortsiumi raamatukogusid. Mitte-RB kirjetes kasutatakse rariteetse vanatrükise leidumuse märkimiseks välja [590](#).

Märkus sisaldab:

- a. allikat, mille põhjal on kirje tehtud, kui leidumus Eestis puudub täiesti;
- b. leidumuse andmeid veel trükis ilmunud või ilmunud RB väljaannetest;
- c. andmeid originaali leidumusest

Algusfraas: Leidub/leidub ka/originaal leidub: asutuse nimetus, kohaviit klambrites (< >). Asutused eristatud semikooloniga (;).

Leidumuse täienemisel ELNETi raamatukogudega märkus muuta (ka kirje liik) või kustutada.

I indikaator

tähistab seni kehtinud leidumusandmete märkimist
 1 tähistab Punase raamatu leidumusandmete kogumit.
Kasutatakse vana raamatu puhul.
Leidumusandmete välja nimetus (label) veebikataloogis: Leidumus

II indikaator

määratlemata

Alamväljad

|a märkuse tekst (MK)

NÄITED

547 ## |aLeidub Venemaa Rahvusraamatukogus. Allikas: NSV Liidus a. 1917-1940 ilmunud eestikeelne kirjandus / koost. A. Jaskeljain. - Leningrad, 194-?

547 ## |aLeidub: Läti Rahvusraamatukogu <R W2/2472>; Kopenhaageni Kuninglik Raamatukogu <162, 192b>

Punase raamatu kogumi jaoks

547 1# |aPR - Soome Rahvusraamatukogu[1] <Est. M 129>

740 0# |aEesti trükise punane raamat I, 1535-1850

Vt. ka [ERRB võõrkeelne raamat. MARC21 lisa. Andmeväljad.](#)

561 PROVENIENTSI MÄRKUS (K)

Sisukord

Nõutud täiendkirje väljadel:

- [600](#) (eraisiku omanikumärk),
- [610](#) (asutuse omanikumärk),
- [740](#) (isikukogu omanikumärk).

Indikaatorid

määratlemata

Alamväljad

|a märkuse tekst (MK)

NÄITED

561 ## |aRaamatu varasem omanik oli austria ajaloolane ja poliitik krahv Rudolf Coronini von Cronberg

600 14 |aCoronini von Cronberg, Rudolf, |d1731-1791, |eomanik. |5RR (A 25.600)

562 EKSEMPLARI JA VERSIOONIGA SEOTUD MÄRKUS (K)[Sisukord](#)

Haruldase raamatu puhul peamiselt raamatulooliste märkuste tegemiseks. Märkus peab sisaldama raamatukogu siiglit ja eksemplari identifitseerivat tunnust (inventarinumbrit / vöotkoodi või kohaviita).

Konvoluudi puhul võib väljale märkida alligaadi järjekorranumbri. Konvoluudi sisu võib avada eksemplarikirjes märkuste väljal **n**. Lubatud on lühendamine.

Indikaatorid

määratlemata

Alamväljad

- |a identifitseerivad märkused (K)
- |b eksemplari identifitseerivad andmed (K)
- |c väljaannet identifitseerivad andmed (K)
- |e eksemplaride arv (K)

NÄITED

562 ## |bTÜR-i eksemplari R V M 64 (konvoluut)|a2. alligaat

562 ## |bTÜR-i eksemplari Bergm 13 (konvoluut)|a10. alligaat

562 ## |bTLÜAR: 1018 (1069)|aSissekirjutus: Krausius legavit Bibl. Olai

580 LINGITUD KIRJE MÄRKUS (K)[Sisukord](#)

Tehakse lisa kirjesse põhiväljaande kohta.

Seotud väljadega:

- [772](#)
- [775](#)

NB! Nõutav on vastastikune seos kirjete vahel.

Indikaatorid

määratlemata

Alamväljad

- |a märkuse tekst (MK)

NÄITED

Põhiväljaande kirjesse tehakse märkus lisa kohta väljale [525](#), lisa kirjesse põhiväljaande kohta aga väljale [580](#).

Põhiväljaande kirje:

100 1# |aSenff, Karl August,|d1770-1838

245 10 |aGeometrische Zeichnenlehre /|cvon Carl Senff

525 ## |aLisa: 50 Kupfertafeln zur geometrischen Zeichnenlehre von K. Senff.
Dorpat, 1828

770 1# |t50 Kupfertafeln zur geometrischen Zeichnenlehre von K. Senff

Lisa kirje:

245 00 |a50 Kupfertafeln zur geometrischen Zeichenlehre von K. Senff

580 ## |aLisa väljaanded: K. A. Senff. Geometrische Zeichenlehre. Dorpat, 1828

772 1# |aSenff, K. A. |tGeometrische Zeichenlehre

581 TRÜKIST KÄSITLEVATE PUBLIKATSIOONIDE MÄRKUS (K)

[Sisukord](#)

Trükist käsitlevad publikatsioonid ja uurimused.

NB! Iga publikatsioon märgitakse eraldi väljal, soovitav järjestus uuematelt publikatsioonidelt vanematele. Artikli puhul lisatakse väljaanne ja lk-d.

I indikaator kuvateksti genereerimise määrang
publikatsioonid

II indikaator määratlemata

Alamväljad

|a trükist käsitleva publikatsiooni märkus (MK)
|z ISBN (K)

NÄITED

100 1# |aEucaedius, Augustinus

245 10 |aAvlævm Dvnaidvm, continens seriem ac svccessiones

Archiepiscoporum Rigensivm in Livonia |cscriptum ... ab Avgvstino Evcædio Livonio

581 ## |aPoelchau, Lore. Auf den Spuren einer lateinischen Dichtung im Livland des 16. Jahrhunderts // Syntagmatia : essays on neo-Latin literature in honour of Monique Mund-Dopchie and Gilbert Tournoy. Leuven, 2009. Lk. 345-353

581 ## |aPublitseeritud ka koguteoses: Scriptorum rerum Livonicarum. Bd. 2. Riga, Leipzig, 1848, lk. 393-426

588 KIRJELDATAVA ÜKSUSE MÄRKUS (K)

[Sisukord](#)

UUS VÄLI! Märkus tehakse kirjeldamise aluse kohta.

Indikaatorid määratlemata

Alamväljad

|a märkuse tekst (MK)

NÄIDE

- Pealkiri lisatud kataloogija poolt
- Pealkiri võetud lehekülje pealdisest

Editsiooniandmete allika kohta tehakse märkus siis, kui andmed ei ole võetud põhipealkirjaga samast allikast (ISBD 2007, p. 7.2.1).

- Editsiooniandmed võetud teaviku lõpus olevatest andmetest

590 RARITEETSE VANATRÜKISE LEIDUMUSE MÄRKUS (K) Sisukord

Kasutatakse inkunaablite ja kokkuleppeliselt teiste rariteetsete vanatrükiste mujal leidumuse märkimiseks.

Indikaatorid

määratlemata

Alamväljad

|a märkuse tekst (MK)

NÄITED

100 0# |aPetrus|cde Palude, |d1277-1342,|cpseud.

245 10 |aSermones thesauri noui de tempore

590 ## |aLeidub ka: UK: Oxford, Wadham College (mittetäielik); Belgia: Brüssel, BR; Prantsusmaa: Pariis, OP Saint-Jacques (mittetäielik); Strasbourg, BM; Saksamaa: Augsburg, SStB; Bautzen, DomstiftsB (mittetäielik); Düsseldorf, ULB (mittetäielik); Erlangen, UB; Freiburg i. Br., UB (mittetäielik); Karlsruhe, BLB; Koblenz, Görres-Gymnasium; Mainz, StB; München, BSB (5, 2 mittetäielikud); München, UB; Münster, ULB; Trier, StB (mittetäielik); Würzburg, UB (mittetäielik); Wuppertal, StB; Hispaania: Avila, BP; Holland: Utrecht, C, UB; Austria: Heiligenkreuz, Zisterzienser; Wien, ÖNB (2, 1 mittetäielik); Zwettl, Zisterzienser; USA: New Haven CT, Yale Univ., Beinecke Library; Šveits: Basel, UB (2); Tšehhi: Prague, NL; Teplá Klášter (mittetäielik); Ungari: Székesfehérvár, Bibl. episc. (mittetäielik)

600 MÄRKSÕNA – ISIKUNIMI (tema kohta, personaalia) Sisukord (K)**I indikaator**

- 0 märksõna esimeseks elemendiks eesnimi
- 1 märksõna esimeseks elemendiks perekonnanimi
- 3 märksõna esimeseks elemendiks suguvõsanimi

II indikaator

- 4 märksõna allikas määratlemata

Alamväljad

- |a isikunimi (MK)
- |b numeratsioon (MK)
- |c nimega seotud tiitlid ja muud sõnad (K)
- |d daatumid (MK)
- |n teose osa number (K)
- |p teose osa pealkiri (K)
- |t teose pealkiri (MK)
- NB!** Alamväljal |t jätta pealkirja algusest ära artikkel
- |e tegija funktsioon e. rollinimetus (K)
- |g mitmesugust informatsiooni (MK)
- |5 raamatukogu siigel ja kohaviit **provenientsi** märkimise puhul (K)

NÄITEDPersonaalia

600 04 |aAleksander|cSuur,|cMakedoonia kuningas,|d356-323 e.Kr.

600 34 |aKrusenstern,|csuguvõsa

Teose kohta

100 1 |aMayer, Johann Friedrich,|d1650-1712

245 14 |aD. Jo. Frid. Mayeri, ... De Lenitate Philippi Melanchthonis Dissertatio, in gratiam Facult. Theol. Hallensis cum supplementis recusa

600 14 |aMelanchthon, Philipp,|d1497-1560.|tDe Ecclesiae auctoritate

100 1 |aCramer, Daniel,|d1568-1637

245 14 |aDie Vernunfftige lautere Milch des heiligen Catechismi Lutheri

600 14 |aLuther, Martin,|d1483-1546.|tKleiner Katechismus

600 14 |aKaramzin, Nikolai,|d1766-1826.|tБедная Лиза

Teose pealkiri kirjutatakse originaali keeles ja tähestikus, kui on võimalik. Ainult juhul, kui teose originaalpealkirja pole võimalik tuvastada, märgitakse pealkiri käsitluse keeles.

Vene autorite puhul kirjutatakse nimi ladina tähtedega, teose venekeelne pealkiri kirillitsas.

Kui tõlkeramatul on võõrkeelne originaalpealkiri, siis kasutatakse seda.

Provenientsi märkimine

600 14 |aWinkler, Rudolf Adam,|d1855-1917,|eomanik.|5RR (A 8.191)

600 14 |aKorff, Johann Albrecht,|d1697-1766,|eomanik.|5TÜR (Alxd 7)

Autobiograafia, memuaarid, kirjavahetus

100 1# |aFranklin, Benjamin,|d1706-1790

245 10 |aMemoirs Of The Life And Writings Of Benjamin Franklin

600 14 |aFranklin, Benjamin,|d1706-1790

100 1# |aБибииков, Александр Александрович,|d1765-1822

245 10 |aЗаписки о жизни и службе Александра Ильича Бибиикова /|cсыном его сенатором Бибииковым

600 14 |aBibikov, Aleksandr,|d1729-1774

100 1# |aRollin, Charles,|d1661-1741

245 10 |aBriefwechsel zwischen Rollin und dem Könige von Preussen

:|bfranzösisch und deutsch /|cNebst Rollin's Leben von Just Friederich Froriep

600 14 |aRollin, Charles,|d1661-1741

600 04 |aFriedrich|bII,|cPreisi kuningas,|d1712-1786

700 0# |aFriedrich|bII,|cPreisi kuningas,|d1712-1786

700 1# |aFroriep, Justus Friedrich,|d1745-1800

Dedikatsiooni saaja

505 0# Dedikatsioon: Michael Dau

600 14 |aDau, Michael,|d?-1710,|ededikatsiooni saaja

Portreede avamine

500 ## Frontispissil autori portree

600 14 |aPufendorf, Samuel von, |d1632-1694, |eportreeteritav

610 MÄRKSÕNA – KOLLEKTIIVI NIMI (selle kohta) (K)[Sisukord](#)

Nimedel märksõna/personaaliaregistris on ainult ladina tähestikus normkuju

I indikaator

- 1 märksõna esimeseks elemendiks võimupiirkonna nimi
- 2 märksõna esimeseks elemendiks nimi pärijärjestuses

II indikaator

- 4 allikas määratlemata

Alamväljad

- |a kollektiivi nimi või võimupiirkonna nimi (MK)
- |b allüksuse või asutuse konverentsi nimi (K)
- |c asutuse konverentsi toimumise koht (MK)
- |d asutuse konverentsi toimumise aeg (K)
- |n asutuse konverentsi järjenumbr (K)
- |e tegija funktsioon e. rollinimetuse (omanik) (K)
- |5 raamatukogu siigel ja kohaviit või inventarinumber (kui ühe kohaviida all on mitu eksemplari) **provenientsi** märkimise puhul (K)

NÄITED

610 24 |aAcademia Gustaviana

610 24 |aLiivimaa Ordu

610 24 |aLiivimaa Üldkasulik ja Ökonoomiline Sotsietet

610 24 |aKeiserlik Teaduste Akadeemia (Peterburi). |bRaamatukogu

Provenientsi märkimine

610 24 |aNarva Kirikuraamatukogu, |eomanik. |5RR (R/V 2.237)

611 MÄRKSÕNA – AJUTISE KOLLEKTIIVI NIMI (selle kohta) (K)[Sisukord](#)**I indikaator**

- 2 märksõna esimeseks elemendiks nimi pärijärjestuses

II indikaator

- 4 allikas määratlemata

Alamväljad

- |a ajutise kollektiivi nimi (MK)
- |c toimumiskoht (MK)
- |d toimumisaeg (MK)
- |e allüksus (K)
- |n järjenumbr (K)

NÄITED

611 24 |aLiivimaa Maapäev|d(1818)

611 24 |aEestimaa Maapäev|d(1826)

**630 MÄRKSONA – ANONÜUMSE (AUTORITA) TEOSE
ÜHTLUSPEALKIRI (selle kohta) (K)**[Sisukord](#)Vt. juhend [Anonüümsete teoste ühtluspealkirjad](#)**I indikaator**

0-9 järjestamisel mittearvestatavate sümbolite arv

II indikaator

4 allikas määratlemata

Alamväljad

|a ühtluspealkiri (MK)

|n teose osa number (K)

|p teose osa pealkiri (K)

|d lepingu allakirjutamise aeg (K)

|k vorm (lepingu lisade, protokollide puhul) (K)

|l teose keel (*kasutada juhul, kui kirjeldatav teavik räägib mingist konkreetsest väljaandest või tõlkest*) (MK)**NÄITED**

630 04 |aBeowulf

630 04 |aPiibel. |pUus Testament

630 04 |aDörptsche Zeitung

245 10 D. Johann Jakob Stolz's, ... Anmerkungen zu seiner Uebersetzung saemmtlicher Schriften des neuen Testaments ...

630 04 |aPiibel. |pUus Testament. |lSaksa keeles

Ilma |d-ta lisatakse muude ühtluspealkirjade aastaarve eristamise mõttes

630 04 |aLiivimaa talurahvaseadus (1804)

630 04 |aLiivimaa talurahvaseadus (1819)

TEISED 6XX VÄLJAD (K)[Sisukord](#)Vt. [Liigitamine ja märksõnastamine ESTERis](#)**TÄIENDKIRJE VÄLJAD**[Sisukord](#)**700 TÄIENDKIRJE – ISIKUNIMI (K)**[Sisukord](#)Väljale 700 märgitakse kõik isikud (v.a. väljal [100](#) juba märgitud), kelle nimed esinevad kirjes vastutusandmetena või kes on muul moel seotud trükise valmimisega (kunstnik, graveerija) ja esitatud üldmärkuste väljal 500; samuti

kirjastajad, trükkalid ja raamatukaupmehed. Ei esitata andmeid nende kohta, kellele on trükis pühendatud. Seotud väljadega [245](#), [260](#), [500](#), [505](#). Kontrollida nimepealdisi registrist. Võimalusel kasutada normitud nimekuju. Vajadusel normida. Iga roll eraldi realt.

I indikaator

- 0 pealdise esimeseks elemendiks eesnimi
1 pealdise esimeseks elemendiks perekonnanimi

II indikaator

- # mitteanalüütiline täiendkirje või andmed puuduvad
2 analüütiline täiendkirje
(tegija ei ole seotud terve raamatuga vaid mingi osaga teosest, nimele ja nimega kaasaskäivaile eludaatumeile järgneb alati pealkiri alamväljal |t)

Alamväljad

- |a isiku nimi (MK)
|b numeratsioon (MK)
|c nimega seotud tiitlid ja muud sõnad (K)
|d daatumid (MK)
|e tegija funktsioon e. rollinimetus (K) **Kasuta [Rollid täiendkirjetes](#)**
|t teose pealkiri (MK)
NB! Alamväljal |t jätta pealkirja algusest ära artikkel
|n teose osa number (K)
|p teose osa pealkiri (K)

NÄITED

245 03 *Il parnasso Italiano, ovvero, I quattro poeti celeberrimi Italiani ...*

505 0# *La divina commedia / di Dante Alighieri. Le Rime / di Francesco Petrarca. L'Orlando furioso / di Lodovico Ariosto. Le Gerusalemme liberata / di Torquato Tasso*

700 02 |aDante Alighieri, |d1265-1321. |tDivina commedia

700 12 |aPetrarca, Francesco, |d1304-1374. |tRime

700 12 |aAriosto, Lodovico, |d1474-1533. |tOrlando furioso

700 12 |aTasso, Torquato, |d1544-1595. |tGerusalemme liberata

245 10 |aAristoteles *Metaphysik*. |nTh. 1 / |cübersetzt von Ernst Wilh. Hengstenberg ; mit Anmerkungen und erläuternden Abhandlungen von Christian August Brandis

700 1# |aBrandis, Christian August, |d1790-1867, |ekommenteerija

700 1# |aHengstenberg, Ernst Wilhelm, |d1802-1896, |etõlkija

245 10 |aAsclepiadis *Bithyni Fragmenta* / |cdigessit et curavit Christianus Gottlieb Gumpert *Med. Ac Chir. Doct. ; Praefatus Est D. Christian. Gothfridus Gruner*

700 1# |aGumpert, Christian Gottlieb, |d1770-1782, |etoimetaja

700 1# |aGruner, Christian Gottfried, |d1744-1815, |eessõna autor

505 0# |aGratulatsioon: *Nic. M. Wiraeus (ladinakeelne luuletus), Carolus Frid. v. Brömsen (ladinakeelne luuletus)*

700 1# |aWiraeus, Nicolaus, |d1671-1710, |egratulatsiooni autor

700 1# |aBrömsen, Carolus Fridericus von, |d1694-1716, |egratulatsiooni autor

500 ## |aSisaldab vaselöikes Antoinette Amalie portreed, kunstnik: A. A. Beck, graveerija: J. G. Schmidt

700 1# |aBeck, Anton August, |d1713-1787, |ekunstnik

700 1# |aSchmidt, Johann Georg, |d1694-1767, |egraveerija

Pikemad, ajalooliselt või kultuurilooliselt Eestile olulise isiku sissekirjutused (**NB!** Sissekirjutused märgitakse üldjuhul eksemplarikirjesse)

700 1# |aMorgenstern, Karl, |d1770-1852, |esissekirjutuse autor. |5TÜR (Alxd 2245)

Kirjastajad, trükkalid ja raamatukaupmehed

260 ## |aFrancofurti ad Moenum : |bapud Philipp. Henricum Hutterum, |c1750|e(Francofurti ad Moenum : |fTypis Ioannis Bernardi Eichenbergii)

700 1# |aHutter, Philipp Heinrich, |d?-1762, |ekirjastaja

700 1# |aEichenberg, Johann Bernhard, |d?-1758, |etrükkal

260 ## |aLeipzig : |abey M. G. Weidmanns Erben und Reich, |c1779

700 1# |aWeidmann, Moritz Georg, |d1686-1743|c(tema pärijad), |ekirjastaja

700 1# |aReich, Philipp Erasmus, |d1717-1787, |ekirjastaja

260 ## |aHalle : |bJust. Gebauers Wittwe und Joh. Jac. Gebauer, |c1776

700 1# |aGebauer, Johann Justinus|c(tema lesk), |ekirjastaja

700 1# |aGebauer, Johann Jakob, |d1745-1819, |ekirjastaja

710 TÄIENDKIRJE – KOLLEKTIIVI NIMI (K)

Sisukord

Väljale 710 märgitakse kõik kollektiivautorid (v.a. väljal [110](#) juba märgitud), kelle nimed esinevad kirjes vastutusandmetena, samuti kirjastused ja trükikojad. Võõrkeelse trükise puhul märgitakse trükise ilmumisaegne võõrkeelne nimevorm. Võimalusel kasutada normitud nimekuju.

Seotud väljadega [245](#), [260](#), [490](#) ja [505](#).

Vt. ka [Kollektiivide pealdised](#)

I indikaator

- 1 pealdise esimeseks elemendiks võimupiirkonna nimi
- 2 pealdise esimeseks elemendiks nimi otsejärjestuses / pärijärjestuses

II indikaator

- # mitteanalüütiline täiendkirje või andmed puuduvad
- 2 analüütiline täiendkirje (tegija ei ole seotud terve raamatuga vaid mingi osaga teosest, nimele järgneb alati pealkiri alamväljal |t)

Alamväljad

- |a kollektiivi nimi (MK)
- |b allüksuse või asutuse konverentsi nimi (K)
- |n asutuse konverentsi järjenumbr (K)

- |d asutuse konverentsi toimumise aeg (K)
 |c asutuse konverentsi toimumise koht (MK)
 |t teose pealkiri (MK) **NB!** *Alamväljal |t jätta pealkirja algusest ära artikkel*
 |n teose osa number (K)
 |p teose osa pealkiri (K)
 |e tegija funktsioon e. rollinimetus (K) **Kasuta** [Rollid täiendkirjetes](#)

NÄITED

- 710 2# |aAcademia Gustavo-Carolina
 710 2# |a Kaiserliche Universität zu Dorpat. |bBibliothek
 710 2# |aИмператорский Юрьевский университет
 710 2# |aLiivimaa Üldkasulik ja Ökonoomiline Sotsietet
 710 2# |a Albertus-Universität Königsberg

Kollektiivide puhul võib täpsustavad märkused asukoha, tegevusala vms. lisada nime järel sulgudes. Täpsustajad on alati kataloogimiskeeles, k.a. venekeelsetes kirjetes. Mõnel juhul võib ka kollektiivide puhul kasutada alamvälja |e rolli märkimiseks (nt. ERRB-s (võõrkeelne raamat) trükikodade ja kirjastuste puhul)

- 710 2# |aОбщество любителей российской словесности (Moskva)
 710 2# |aИмператорское Вольное Экономическое Общество (Peterburi)

- 710 2# |aMülleri trükikoda (Riia)

Kaks täpsustajat eraldatakse kooloniga

- 710 2# |aHaude und Spener (kirjastus : Berliin)

- 245 00 |aStatuten der „Der erneuerten Freundschaft“
 710 2# |aErneuerte Freundschaft (matusekassa)

Pealkirjas vanas kirjaviisis olev asutuse nimi antakse väljal 710 uue kirjaviisis

- 245 00 |aStatuten der Spar-Casse zu Pernau
 710 2# |aSparkasse zu Pernau

- 245 00 |aStatuten der Leichen-Casse: Die erneuerte Freundschaft
 710 2# |aErneuerte Freundschaft, Leichenkasse

- 245 00 |aPärnu Eesti karskuse seltsi "Walguse" matmise-kassa põhjuskiri
 710 2# |aValgus, karskusselts (Pärnu). |bMatusekassa

- 710 2# |aFrankfurt am Main. |bMagistrat

711 TÄIENDKIRJE – AJUTISE KOLLEKTIIVII NIMI (K)**Sisukord**

Ka näitused ja isiknäitused, viimaste puhul korratakse väljas 600 isiku nime. Toimumiskoht |c eesti keeles, k.a venekeelsetes kirjetes.

I indikaator

2 pealdise esimeseks elemendiks nimi pärijärjestuses

II indikaator

mitteanalüütiline täiendkirje või andmed puuduvad
 2 analüütiline täiendkirje (*tegija ei ole seotud terve raamatuga vaid mingi osaga teosest, nimele ja nimega kaasaskäivaile eludaatumeile järgneb alati pealkiri alamväljal |t*)

Alamväljad

|a ajutise kollektiivi nimi (MK)
 |n järjenumbr (K)
 |c toimumiskoht (MK)
 |d toimumisaeg (MK)
 |e allüksus (K)
 |t teose pealkiri (MK) **NB!** Alamväljal |t jätta pealkirja algusest ära artikkel
 |n teose osa number (K)
 |p teose osa pealkiri (K)

NÄITED

711 2# |aLivländischer Landtag|d(1818)

711 2# |aMusikalischer Lustgarten, Ausstellung|d(1830:|cBerliin)

730

**TÄIENDKIRJE – ANONÜÜMSE (AUTORITA) TEOSE
 ÜHTLUSPEALKIRI (K)**

[Sisukord](#)

[Vt. juhend Anonüümsete teoste ühtluspealkirjad.](#)

I indikaator

0-9 järjestamisel mittearvestatavate sümbolite arv

II indikaator

mitteanalüütiline täiendkirje või andmed puuduvad
 2 analüütiline täiendkirje

Alamväljad

|a ühtluspealkiri (MK)
 |n teose osa number (K)
 |p teose osa pealkiri (K)
 |d lepingu allakirjutamise aeg (K)
 |k vorm (lepingu lisade, protokollide puhul) (K)
 |l teose keel (MK) (*kasutada juhul, kui kirjeldatav teavik räägib mingist konkreetsest väljaandest või tõlkest*)

NÄITED

Pealkiri on originaalkeeles ja uuemates teatmeteostes fikseeritud sõnastuses.

730 0# |aBeowulf. ||Inglise keeles

730 0# |aChanson de Roland. ||Saksa keeles

Piibli ja selle osade ühtluspealkirjad on **eesti keeles**.

Teiste usundite pühakirjade pealkirjad on sellisel kujul, nagu need esinevad eestikeelsetes teatmeteostes. Vajadusel võib lisada sulgudes täpsustuse (pühakiri).

730 0# |aPiibel.|pUus Testament.||Eesti keeles

730 0# |aPiibel.|pVana Testament.|pPsalmid.||Alamsaksa keeles

730 0# |aKirikukäsiraamat.|pPalveraamat.||Tartueesti keeles

Ilma |d -ta lisatakse muude ühtluspealkirjade aastaarve eristamise mõttes

740 TÄIENDKIRJE – PEALKIRI (K)

Sisukord

Vabama kasutusega väli täiendkirje tegemiseks pealkirjale.

Sagedasem kasutusala skippi vajavatele pealkirjadele täiendkirjete tegemine, mis muidu on kirjes seda mittevõimaldavatel väljadel (nt. [246](#)).

Kasutatakse kokkuleppeliselt ka muuks otstarbeks, nt. provenientsi märkimiseks isikukogude puhul, kirjandusauhindade märkimiseks, erinevate kogumite jms. moodustamiseks.

I indikaator

0-9 järjestamisel mittearvestatavate sümbolite arv

II indikaator

mitteanalüütiline täiendkirje või andmed puuduvad

2 analüütiline täiendkirje (nt. *pealkirjad väljalt 505*)

Alamväljad

|a Pealkiri

Kokkuleppeline pealkiri või kogu nimetus **provenientsi** märkimise puhul (MK)

|n teose osa number (K)

|p teose osa nimetus (K)

|h laadi üldmäärang (MK)

|5 raamatukogu siigel ja kohaviit **provenientsi** märkimise puhul (K)
kogu/kogumi moodustamiseks alamväli

NÄITED

245 10 |aJoannis Pearsonii ... *Expositio symboli apostolici, juxta editionem Anglicanam qvintam, in linguam Latinam translata*

246 19 |aAn exposition of the creed. |gLadina keeles

740 3# |aAn exposition of the creed

245 10 |aF. M. Klingers Werke. |nBd. 7, |pDer Faust der Morgenländer

246 10 |aDer Faust der Morgenländer

740 4# |aDer Faust der Morgenländer

245 10 |aD. Johann Christoph Koechers ... *Abgenoethigter Gruendlicher Beweiss*

...

740 3# |aD. Johann Christoph Koechers ... *Abgenoethigter Gruendlicher Beweiss ...*

245 10 |aP. Casti Innocentis Ansaldi ... De Martyribus Sine Sanguine Adversus Doduvellum Dissertatio, In Qua Et Nonnulla Romani Martyrologii Loca Ab criminationibus Baelii Vindicantur

740 3# |aP. Casti Innocentis Ansaldi ... De Martyribus Sine Sanguine Adversus Doduvellum Dissertatio ...

245 10 |aInstitvtionvm Sive Primorum totius Iurisprudenciae elementorum Libri Qvatvor ...

740 0# |aCorpus iuris civilis

740 0# |aInstitutiones

740 0# |aKonstantin Pätsi kogu. |5RR (R 9802)

740 0# |aEesti trükise punane raamat I, 1535-1850

740 ## |aEesti trükise punane raamat I, 1535-1850. Rariteetid

740 ## |aEesti trükise punane raamat I, 1535-1850. Kultuuriloolised valikud

752 TÄIENDKIRJE – HIERARHILINE KOHANIMI (K)

[Sisukord](#)

NB! Kasutatakse siis, kui teose ilmumiskoht väljal [260](#) ei ole esitatud tänapäeval tuntud ja kasutataval kujul või kui on vaja koostada statistikat maakondade kaupa, samuti juhul, kui on vaja näidata ilmumiskohta hierarhias riigi, maakonnaga, provintsi, osariigiga.

Vt. ka Graesse, J. G. Th. *Orbis latinus oder Verzeichnis der wichtigsten lateinischen Orts- und Ländernamen*

Vt. ka *Latin Place Names*:

<http://net.lib.byu.edu/~catalog/people/rlm/latin/names.htm#top>

NB! Kasutatakse eestikeelset normitud nimekuju.

Vt. EKI kohanimeandmebaas (KNAB): <https://www.eki.ee/knab/knab.htm>

Indikaatorid

määratlemata

Alamväljad

|a riik (K)

|b osariik, provints (MK)

|c maakond (K)

|d linn (MK)

|f linnaosa (K)

NÄITED

260 ## |aDorpat : |bGedruckt bei J. C. Schönmann, |c1829

752 ## |dTartu

260 ## |aArgentorati : |bsumptibus Johannis Beck, |c1728

752 ## |dStrasbourg

LINGIVÄLJAD**Sisukord****770 LINK – PÕHIVÄLJAANDE LISALE (K)****Sisukord**

Seotud väljaga [525](#). Nõutav vastastikune seos kirjete vahel.

I indikaator

- 0 kuvatakse märkus
1 märkust ei kuvata (märkus väljal [525](#))

II indikaator

- # kuvatekst kataloogis: Lisa

Alamväljad

- |a põhikirje pealdis (väljad 1XX) (MK)
|t pealkiri (MK) **NB!** Alamväljal |t jätta pealkirja algusest ära artikkel
|c täpsustus (MK) (kasutatakse laadi üld- või erimäärangu märkimiseks)
|z ISBN (K)
|w kirje kontrollnumber (K)

NÄITED

- 100 1# |aАделунг, Федор Павлович, |d1768-1843
245 10 |aБарон Мейерберг и путешествие его по России: |bc
присовокуплением рисунков представляющих виды, обряды,
портреты и т. п. в продолжение сего путешествия собранных
/ |cиздано Федором Аделунгом, действ. статским советником и
кавалером ; перевод с немецкого
525 ## |aLisa: Рисунки к Путешествию по России римско-императорского
посланника барона Мейербера в 1661 и 1662 годах,
представляющие обычаи, одеяния, портреты и. т. п. С. Петербург,
1827
770 1# |tРисунки к Путешествию по России римско-императорского
посланника барона Мейербера в 1661 и 1662 годах,
представляющие обычаи, одеяния, портреты и. т. п. |wb40139190

772 LINK – LISALT PÕHIVÄLJAANDELE (K)**Sisukord**

Seotud väljaga [580](#). Nõutav vastastikune seos kirjete vahel.

I indikaator

- 0 kuvatakse märkus
1 märkust ei kuvata (märkus väljal 580)

II indikaator

- # kuvatekst kataloogis: Põhiväljaanne

Alamväljad

- |a põhikirje pealdis (väljad 1XX) (MK)
|t pealkiri (MK) **NB!** Alamväljal |t jätta pealkirja algusest ära artikkel

|c täpsustus (MK) (*kasutatakse laadi üld- või erimäärangu märkimiseks*)
|w kirje kontrollnumber (K)

NÄITED

245 00 |aРисунки к Путешествию по России римско-императорского посланника барона Мейербера в 1661 и 1662 годах, представляющие обычаи, одеяния, портреты и. т. п. /|сизданы Феодором Аделунгом ...

580 ## |aLisa väljaandele: Ф. П. Аделунг. Барон Мейерберг и путешествие его по России. Санктпетербург, 1827

772 1# |aАделунг, Ф. П. |tБарон Мейерберг и путешествие его по России|wb40139165

774 LINK –TERVIKULT OSALE (SISALDAB) (K)**Sisukord**

Raamatu puhul kasutatakse välja ainult siis, kui raamatu lehekülgede sees on ka kaart(e) või muid teisi laade, mida tahetakse eraldi kirjeldada. Nt. kui kaardil on eraldi bibliokirje (ja ei ole eksemplarikirjeid), siis kaarditeaviku kataloogija teeb lingi raamatu bibliokirjesse. Kaarditeaviku (või mõne teise laadi) bibliokirjes täidetakse väli **773**.

Vt. ka [Kartograafilise teaviku kataloogimisjuhend](#)

I indikaator

0 kuvatakse märkus
1 märkust ei kuvata

II indikaator

kuvatekst kataloogis: Sisaldab
8 kuvateksti ei genereerita

Alamväljad

|a põhikirje pealdis (*väljad 1XX*) (MK)
|b trükikordus (MK)
|c täpsustus (MK) (*kasutatakse laadi üld- või erimäärangu märkimiseks*)
|d ilmumisandmed
|g seose kirjeldus
|i kuvatav tekst
|t pealkiri (MK) **NB!** Alamväljal |t jätta pealkirja algusest ära artikkel
|w kirje kontrollnumber (K)

NÄITEDRaamatu kirjes:

245 10 |aRelation du voyage d'Adam Olearius en Moscovie, Tartarie et Perse ...

774 0# |tLivonie ou Liflande|wb4110271x

Kaarditeaviku kirjes:

b4110271x

245 03 |aLa Livonie ou Liflande|h[Kaart] /|c[Adam Olearius]

773 ## |tRelation du voyage d'Adam Olearius en Moscovie, Tartarie et Perse. |dA Paris : chez Jean Du Puis, 1659

Näide eksliibrisele b17232788

245 00 |aMeie Issanda Jesusse Kristusse Uus Testament ehk Ue Seädusse
Ramat, mis Pühhaist Ewangelistidest ja Apostlidest Kreka Kele on
ülleskirjutud, ja meie Eesti-Ma Kele selgeste üllespandud

600 14 |aLieven, Karl von, |d1767-1844(1845), |eomanik. |5TÜR (R A-10)

774 0# |iTÜR-i eksemplaris kohaviidaga R A-10: |aTundmatu
kunstnik. |tEksliibris Karl von Lievenile

775 LINK – TEISELE EDITSIOONILE (K)**Sisukord**

Seotud väljaga [580](#). Nõutav vastastikune seos kirjete vahel.

I indikaator

1 märkust ei kuvata (*märkus väljal 580*)

II indikaator

kuvatekst kataloogis: Teine editsioon

Alamväljad

|a põhikirje pealdis (*väljad 1XX*) (MK)

|t pealkiri (MK) **NB!** Alamväljal |t jätta pealkirja algusest ära artikkel

|c täpsustus (MK) (*kasutatakse laadi üld- või erimäärangu märkimiseks*)

|w kirje kontrollnumber (K)

NÄITED

245 00 |aGesänge zum 13. Junii 1817 am Tage der Feier des funfzigjährigen
Amtsjubiläums des Herrn Probstes und Consistorial-Assessors Dr. David
Gottlieb Glanström, Predigers zu Weissenstein und St. Annen

580 ## |aIlmunud ka eesti keeles

775 1# |tPärrast Jutlust laulda, Paide ja Anna Kihhelkondade Öppetaja Tawet
Gottlieb Glanströmi wiekümne aastase ammeti-pühhitsemisse
päwal|wb25882521

245 00 |aTaxations-Tabellen durchgesehen und zufolge der Ergänzungs-
Paragraphen bestätigt

580 ## |aIlmunud ka eesti keeles: Hinna pandmisse sädus

775 1# |tHinna pandmisse sädus|w11568537

800 SEERIA TÄIENDKIRJE – ISIKUNIMI (K)**Sisukord**

Kasutatakse üldpealkirjaga mitmekõiteliste teoste kirjeldamisel. Muudel juhtudel
mitte täita. Nõutav on seos väljaga [490 1#](#).

Nt. *Kogutud teosed, Valitud teosed* vmt.

I indikaator

0 pealdise esimeseks elemendiks eesnimi

1 pealdise esimeseks elemendiks perekonnanimi

II indikaator

määratlemata

Alamväljad

- |a isiku nimi (MK)
- |b numeratsioon (MK)
- |c nimega seotud tiitlid ja muud sõnad (K)
- |d daatumid (MK)
- |t teose pealkiri (MK) **NB!** Alamväljal |t jätta pealkirja algusest ära artikkel
- |n teose osa number (K)
- |p teose osa pealkiri (K)
- |v köite number (MK)
- |3 materjali täpsustus (MK)

NÄITED

245 10 |aWilhelm Meisters Lehrjahre : |bEin Roman. |nTh. 1 /|cvon J. W. v. Goethe

490 1# |aJohann Wolfgang von Goethe's sämmtliche Werke ; |vBd. 5

800 1# |aGoethe, Johann Wolfgang von, |d1749-1832. |tJohann Wolfgang von Goethe's sämmtliche Werke ; |vBd. 5

245 14 |aThe abbot. |nVol. 4 /|cBy the author of "Waverley"

490 1# |aThe works / of Walter Scott. |vvol. 53

800 1# |aScott, Walter, |d1771-1832. |tWorks ; |vvol. 53

245 10 |aПроблемы иммунитета культурных растений /|cН. И. Вавилов

490 1# |aИзбранные труды : в пяти томах / Н. И. Вавилов ;|v4

800 1# |aВавилов, Николай Иванович, |d1887-1943. |tИзбранные труды ; |v4

830 SEERIA TÄIENDKIRJE – ÜHTLUSPEALKIRI (K)**Sisukord**

Kasutatakse siis, kui seeriapealkiri on esitatud väljal [490 1#](#)
830 vastab **jadaväljaande** koondkirje väljale 130 või 245.

Välja 830 vormistamisel jälgida alati registrit (ctrl+g).

I indikaator määratlemata

II indikaator

0-9 järjestamisel mitteamvestatavate sümbolite arv

Alamväljad

- |a ühtluspealkiri (MK)
- |n teose osa number (K)
- |p teose osa pealkiri (K)
- |v köite number (MK)
- |x rahvusvaheline standardnumber (MK)
- |3 materjali täpsustus (MK)

NÄITED

490 1# |a55 aastat hiljem =|a55 years later

830 #0 |a55 aastat hiljem

490 1# |aActa Universitatis Scientiarum Socialium et Artis Educandi Tallinnensis. A, Humaniora =|aTallinna Pedagoogikaülikooli toimetised. A, Humaniora =|aProceedings of the Tallinn University of Social and Educational Sciences. A, Humaniora, |x1023-1064 ; |v23

830 #0 |aTallinna Pedagoogikaülikooli toimetised. |nA, |pHumaniora ; |v23

490 1# |aThe Cambridge translations of medieval philosophical texts ; |v1

830 #4 |aThe Cambridge translations of medieval philosophical texts ; |v1Rohkem näiteid vt. juhend [Raamat MARC21](#)**856 ELEKTRONILINE ASUKOHT JA JUURDEPÄÄS (K)****Sisukord****I indikaator** juurdepääsumeetod

informatsioon puudub

4 HTTP

II indikaator

informatsioon puudub - digiarhiivide materjalid (DIGAR, DEA, EEVA, TÜR-i digiarhiiv DSpace jt.)

1 kirje on füüsilisel kandjal teaviku kohta, mis on ilmunud ka võrguväljaandena (kasutada trükitud raamatu, CD-ROMi jms. kirjes)

2 kirje on füüsilisel kandjal teaviku kohta, mis on veebis kättesaadav mingi seotud asukoha kaudu (kirjastuse või organisatsiooni koduleht), dokumendi konkreetne asukoht täpsustamata

Alamväljad|z märkus elektronkataloogis (K) **Kasuta** [Veebilinkide sõnastused](#)

|u URL-aadress (K)

|x kasutajale varjatud märkus (K)

NB! Alamväljade |z ja |u järjekord kirjes ei ole oluline

NÄITEDDigiarhiivis – indikaatorid 4#DIGARis **856 4#** |uhttp://www.digar.ee/id/nlib-digar:7372|zTÄISTEKST RR arhiivis DIGARDSpace's **856 4#** |uhttp://hdl.handle.net/10062/19172|zTÄISTEKST**856 4#** |zTÄISTEKST Baieri Riigiraamatukogu digikogus|uhttp://nbn-resolving.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:bvb:12-bsb00038259-9

907 MÄRKUS DIGITEERIMISE KOHTA (K)[Sisukord](#)**Indikaatorid** määratlemata**Alamväljad**

|a märkus (K)

NÄITED**907 ## |a**digiteeritud 2009:12 RR**907 ## |a**digiteeritud 2009:06 KMAR**996 INFO DIGIKOOPIA TELLIMISE KOHTA (K)**[Sisukord](#)

Märge väljaandest digikooopia tellimise kohta (ka EOD). **NB!** Linki väljal 856 EOD jaoks enam ei kasutata. Valitud lehekülgedest digikooopia tellimiseks on tähiseks *[raamatukogu siigel]-digi*. Nt. RR-digi.

Indikaatorid

määratlemata

Alamväljad

|a märge

NÄIDE**996 ## |a**RR-eod**996 ## |a**YY-eod**996 ## |a**RR-digi**9XX INFO KIRJELDAJA KOHTA (K)**[Sisukord](#)**Indikaatorid** määratlemata**Alamväljad**

|e eelkirje tegija

|k kiirkirje tegija

|m märksõnastaja

|p kirje parandaja

|t täiskirje tegija

Alati lisada kirje loomise/muutmise aeg kuu täpsusega: AAAA-KK. Kirje muutmisel näidata alati ära, millist välja muudeti, milline väli lisati,kustutati.

NÄITED**950 ## |k**RBK katrin 2014-06|**t**RBK leili 2014-07|**s**NAO helju 2014-07|**p**NAO sirje 2014-08 (655,+600,-610)**951 ## |t**yesoc triinu 2014-12**977 ## |k**KMO kaie 2014-12|**t**KMO kaie 2015-01Vt. ka [Ühiste kirjete kasutamise kord](#)

LISAD

LISA 1. VÄLJA 006 TÄITMINE: TRÜKITUD RAAMAT LISAGA

[Sisukord](#)

Seotud väljaga [300](#) |e. Täidetakse vastavalt irdlisa laadile.

KAART

TypeCode	e	Relief1		Relief2	
Relief3		Relief4		Project	
Undefine		CartType	...	Undefine	
Govt Pub		FormItem		Undefine	
Index		Undefine		SpFmt 1	
SpFmt 2					

Type Code

- e trükitud kaart
f käsikirjaline kaart

Relief reljeefi kujutusviis **tähistatakse püstkriipsuga |**
Project projektsioon **tähistatakse kahe püstkriipsuga ||**
Undefine jääb tühjaks

Cart Type kartograafilise teaviku tüüp

- a üksik kaart
b kaardisari
c kaartjadaväljaanne
d gloobus
e atlas
f eraldi kaart lisana

Undefine jääb tühjaks
Govt Pub **tähistatakse püstkriipsuga |**

FormItem

- # mitte ükski järgnevaist
a mikrofilm
b mikrofišš (diamikrokaart)
c epimikrokaart
d suures kirjas kaardid
f Braille'i kiri
r tavatrükise reproduktsioon (*nt. fotokoopia, valguskoopia*)
s elektrooniline
o võrgujuurdepääs
q füüsilisel kandjal elektrooniline teavik

Undefine jääb tühjaks
Index **tähistatakse püstkriipsuga |**
Undefine jääb tühjaks
Sp Fmt täpsustavad vormitunnused **tähistatakse püstkriipsuga |**

LISA 2. Raamatu seos kaarditeavikuga**Sisukord**

Kirjutatakse lahti [774](#) või [525](#) / [770](#) kaudu

- Kaart on raamatu lehekülgede sees
300 ## |a280 lk., 2 l. **kaarte** :|bill., **kaart.** -> vt. [774](#)
- Kaart on raamatu irdlisa
300 ## |a145 lk. +|e1 **kaart** (33 x 45 cm)
- raamatu kirjes: 006 ; 525 + 770
- kaardikirjes: 580 + 772
- Kaart on raamatule eraldi omaette lisa
- raamatu kirjes: 525 + 770
- kaardikirjes: 580 + 772

Kuna raamatu kirjeid kasutavad kõik ELNETi liikmesraamatukogud siis ka põhiväljaande kirjes jäävad väljad 006 ja 300|e alles.

NÄITED

Põhiväljaande ehk RAAMATU kirje:

006 ## e||||| f | | |

245 00 |aTallinna juht /|ckoostanud R. Laks

300 ## |a72 lk. :|bill. ;|c14 cm +|e1 kaart

525 ## |aLisa: Tallinna juht: Tallinna juhi lisa

770 1# |tTallinna juht: Tallinna juhi lisa.|wb18258852

Lisa ehk KAARDI kirje:

245 00 |aTallinna juht|h[Kaart] :|bTallinna juhi lisa

580 ## |aLisa väljaande: Tallinna juht. Tallinn, 1980

772 1# |aTallinna juht.|wb12861108

LISA 3 Vanas kirjaviisis venekeelse raamatu kataloogimine**Sisukord****1. Asendada või ära jätta vananenud tähed**

Ъ (твёрдый знак)	– sõna lõpus ära jätta
Ъ (ять)	= e
	= и (asesõnades онЪ, однЪ = они, одни)
і ("и" десятиричное)= и	
ї (sama kahe täpiga i)	
Ѡ (фита)	= ф
ѡ (ижица)	= и (esineb harva, sõnades сѡнод=синод,
лѡра= лира)	

2. Muuta sõnalõpud

2.1. Sõnalõpud **-аго, -яго** omadus, ase- ja kesksõnades (Под. пад. ед. ч.) asendada sõnalõppudega **-ого, -его**

Näiteks: Известия императорс**каго** географическ**аго** общества = Известия императорского географическ**ого** общества

История вчераш**яго** дня = История вчерашне**го** дня

Erandid: perekonnanimesed: Сочинение Петрушевск**аго** = Петрушевск**ого**

2.2. Sõnalõpud **-ия** ja **-ья** omadus, ase- ja kesksõnades asendada sõnalõppudega **-ие** ja **-ые** (Им. и Вин. пад. мн. ч.)

Näiteks: Русск**ия** ведомости = Русск**ие** ведомости

Нов**ья** русск**ия** повести = Нов**ые** русск**ие** повести

3. Asesõnas **ея** = **ее**

4. "з" helitu kaashääliku ees asendada "с" iga

Eesliidetes **-из, воз, раз низ, вз, без, чрез, через** muuta "з" ciks, kui tema kõrval on helitu kaashäälik (п,т,к,ф,с)

Näiteks: Разсуждения о старом и новом = Рассуждения о старом и новом

5. Sõnas "русский" uues kirjaviisis kaks "с" = "русский"

Enne 1830. aastat (kaasa arvatud) ilmunud trükiste puhul esitakse väljal 245 originaalilähedane pealkiri, s. t. vananenud tähed küll asendatakse, kuid sõnalõpud ja zga liited esitatakse samasugusel kujul kui raamatus. Väljal 246 esitatakse sama pealkiri tänapäeva kirjaviisis.

Pärast 1830. aastat ilmunud trükiste pealkirjad esitatakse ainult tänapäeva kirjaviisis.

Näidised:

1. Разн**ья** истор**и**и и нравоучен**и**я, выбранны**я** в**ь** пользу обучающ**аго**ся юношества росси**й**скому языку. – Рига: у Иоанна Фридриха Гарткноха, 1789.

Разн**ые** истор**и**и и нравоучен**и**я, выбранны**е** в**ь** пользу обучающ**его**ся юношества росси**й**скому языку. Рига: у Иоанна Фридриха Гарткноха, 1789.

2. Разсужден**и**е о старом**ъ** и новом**ъ** слог**ъ** росси**й**ска**го** языка. – Издан**и**е второе. – Санктпетербург**ъ**: в**ь** типограф**и**и В. Плавильщикова, 1818.

Рассужден**и**е о старом**и** и новом**ом** слог**е** росси**й**ска**го** языка. – Издан**и**е второе. – Санктпетербург**г**: в**ь** типограф**и**и В. Плавильщикова, 1818.

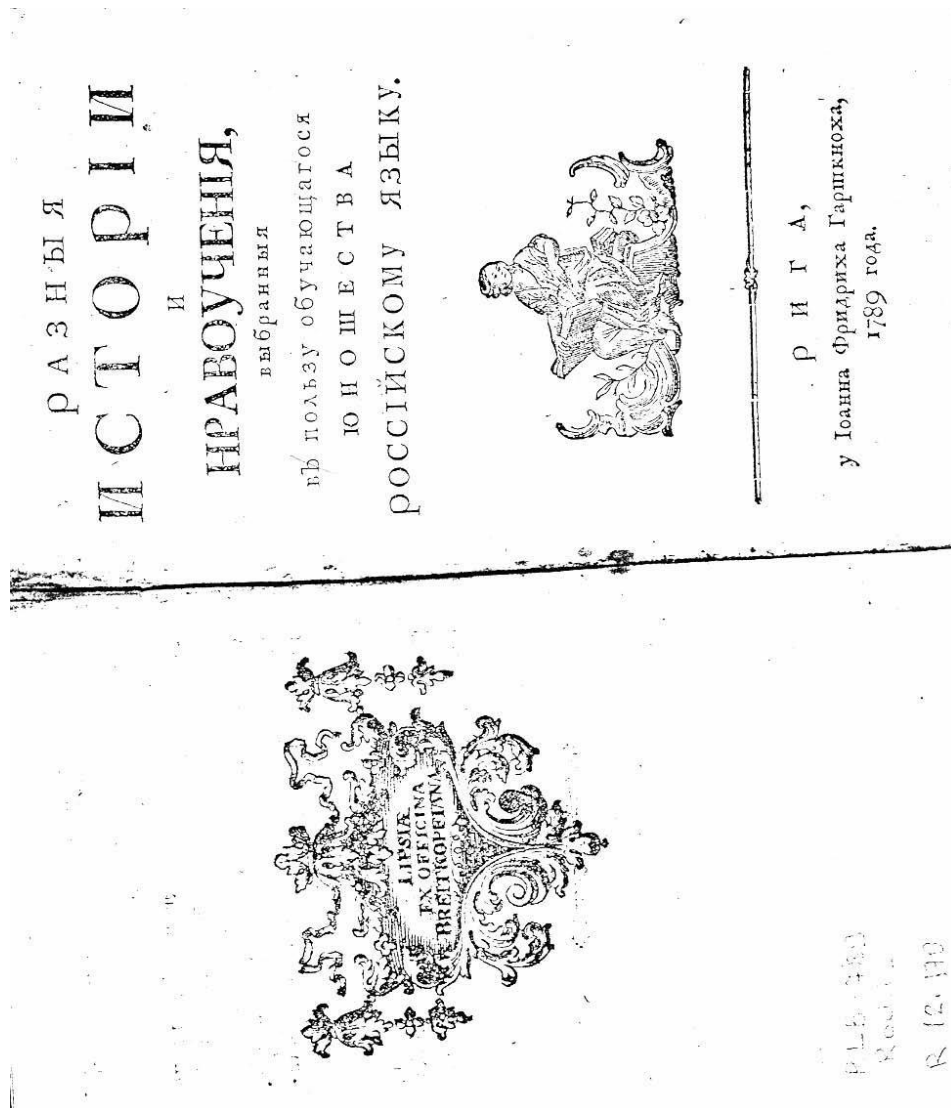
3. Начальн**ья** основан**и**я чистой ма**т**ематики / сочиненн**ья** Николаем Фуссом**ъ**. – Санктпетербург**ъ**: в**ь** типограф**и**и Департамента народна**го** просвещения, 1820. Ч. I: Начальн**ья** основания алгебры, извлеченн**ья** из**ь** основан**и**й сея науки знаменит**аго** Эйлера.

Начальны**е** основания чистой ма**ф**ематики сочиненны**е** Николаем Фуссом. Санктпетербург: **в** тип. Департамента народно**г**о просвещения, 1820. Ч. I. Начальны**е** основания алгебры, извлеченны**е** из оснований и сея науки знаменито**г**о Эйлера.

4. М**ѣ**трологія или Описаніем**ѣ**ръ, в**ѣ**совъ, монетъ и времясчисленія нын**ѣ**шнихъ и древнихъ народовъ / Сочиненіе Н. Петрушевска**г**о. С.Петербургъ:**вѣ** тип. Департам. народ. просвещенія. 1831.

Метрологія или Описание мер**ѣ**, весов, монет и времясчисления нынешних и древних народов / Сочинение Ф. Петрушевска**г**о. С.Петербург: **в** тип. Департам. народ. просвещенія. 1831.

Koostanud: Larissa
Petina
16. juuni 2004

Näide 1.

Abhandlung von
Alex. v. Schischkow
Hilf.

Von
Schischkow.

РАЗСУЖДЕНИЕ
О СТАРОМЪ И НОВОМЪ СЛОГѢ
РОССІЙСКАГО ЯЗЫКА.

Изданіе второе.

Fr. R. Kreuzwaldt nim.
Leht. NSV
Riiklik Asutis
Ramatukogu

САНКТПЕТЕРБУРГЪ,
въ типографіи В. Плавильщикова.
1818.

Näide 2.

4475

V 25

V32423

НАЧАЛЬНЫЯ ОСНОВАНИЯ
ЧИСТОЙ МАТЕМАТИКИ

СОЧИНЕННЫЯ
НИКОЛАЕМЪ ФУССОМЪ.

5243 ЧАСТЬ I,
содержащая
Начальныя Основанія Алгебры,

извлеченныя изъ основаній сея науки
знаменишаго Эйлера

и нынѣ вновь изданныя опъ Главнаго
Правленія Училищъ.

Въ Санктпетербургѣ.
Въ Типографіи Департамента Народнаго
Просвѣщенія.

САНКТ ПЕТЕРБУРГЪ,

ВЪ ТИПОГРАФІИ ДЕПАРТАМЕНТА НАРОДНАГО
ПРОСВѢЩЕНІЯ.

1820.

Näide 3.

V33860

МЕТРОЛОГІЯ

Описаніе мѣръ, вѣсовъ, монетъ и
времясчисленія

мысльишнихъ и древнихъ народовъ

14310 Сочиненіе

С. Петрушевская

С. ПЕТЕРБУРГЪ

Въ Типографіи Департам. Нарос. Просвѣщеніи

1831.

Fr. R. Kretzschmar
Richt.
Rat.

Selleks, et poognalehti oleks kergem järjestada, märgistati poognad ladina alfabeedi tähtedega. Poogna järjestustähti nimetati *signatuurideks*.

Signatuur - poognanumber, hõlbustab trükipoognate kokkuvõtmist raamatuplokiks. Signatuuriks on ladina tähestiku täht, araabia number või asterisk. Signatuuriga tähistati tavaliselt pool+1 leht poognast (näiteks kvardis 3 lehte, oktaavis 5 lehte). Tähed J, U, W signatuurimärkidena tavaliselt ei esine. Tähestikumärgist signatuurid algavad tavaliselt raamatu põhitekstist. Signatuuride märkimine on vanatrükiste juures oluline, kuna tollastes trükistes on palju numereerimisvigu ning erinevaid numereerimisviise.

Tavaliselt kasutati signatuuridena 23 ladina alfabeedi tähte, jättes vahele I või J ja U või V ning W. Tekstipoogna tähistust alustati väiketähtedega a-z, kui kõik alfabeedi tähed olid ära kasutatud, jätkati kas väiketähtedega aa-zz või suurtähtedega A-Z. Esimese poogna e. tiitelpoogna märgistuseks, mis sisaldas tiitellehe, pühendused ja eessõnad, kasutati tavaliselt muid märke ja sümboleid (näiteks *,)(, §, jne.). Signatuuriga tähistati kõik esimese poognapoole lehed ning esimene leht teisest poognapoolest, näiteks kvartkausta puhul 1, 3 ja 5 leht poognas.

Formaat - paberipoogna kõrguse ja laiuse vahekord või mõõtmed. Vanatrükiste juures näitab formaat paberi voltimisel saadud lehtede arvu ühes poognas.

Üldtuntud käsitsitrüki perioodi formaadid on plaano (p⁰) ehk voltimata poogen, kaheks leheks (4 lk.) volditud poogen - foolio (2°), neljaks leheks (8 lk.) volditud poogen - kvart (4°), kaheksaks leheks (16 lk.) volditud poogen - oktaav (8°), 12 leheks (24 lk.) volditud poogen - duodeets (12°) ja 16 leheks (32 lk.) volditud poogen - sedeets (16°). Vastavalt sellele on fooliokaustal neli küljendit, kvartkaustal 8 küljendit ja oktaavkaustal 16 küljendit poognas.

Formaadi määramiseks:

1. Märgi

-*lõikamata lehe mõõtmed* (lisades väikeseformaadilise raamatu lehele 0,5 - 1,0 ning suureformaadilise raamatu lehele 1-2 cm nii pikkuses kui ka laiuses); - *aheljoonte suund*; - *vesimärgi asend*; - *lehtede arv poognas*.

2. Kui nimetatud tunnuste alusel ei õnnestu formaati määrata, otsi abi mõnest varasest trükindusalasest käsiraamatust.

**Abiks formaadi määramisel:
Suur ja keskmine formaat:**

• lõikamata kõrgus
aheljooned
vesimärk
lehti poognas	30 cm või rohkem
vertikaalsed
lehe keskel
2, 4, 6, 8 või 10	2°
• lõikamata kõrgus
aheljooned
vesimärk
lehti poognas	19 cm või rohkem
horisontaalsed
voldijoone keskel
4 või 2	4°
• lõikamata
kõrgus
aheljooned
vesimärk lehti
poognas	15 cm või rohkem
vertikaalsed
voldijoone ülaosas
8 või 4	
lõikamata
kõrgus
aheljooned
vesimärk lehti
poognas	15 cm või rohkem
vertikaalsed lehe
ülaosas 12	12°
lõikamata
kõrgus
aheljooned
vesimärk lehti
poognas	12,5 cm või rohkem
horisontaalsed
voldijoone ülaosas
12, 6, 8, 4	12°

Väikesed formaadid:

aheljooned
lehti poognas
väikseim lõikamata kõrgus	vertikaalsed
8 või 16
10 cm
7,5 cm
5,0 cm
3,75 cm	pikk 24°
32°
96°
128°
aheljooned
lehti poognas	horisontaalsed
8 või 16	
väikseim lõikamata kõrgus	9,5 cm
6,3 cm
4,75 cm	16°, 24°
48°
64°
aheljooned
lehti poognas
väikseim lõikamata kõrgus	vertikaalsed
6 või 12
10 cm	18°, pikk 24'

	5,0 cm	72°
aheljooned	horisontaalsed	
lehti poognas	6 või 12	
väikseim löikamata kõrgus	9,5 cm	24°
	6,3 cm	36°, 48°

LISA 5. Autogrammid, templijäljendid, omanikumärgid ja märkused köite kohta

[Sisukord](#)

EKSEMPLARI KIRJES SIERRAS

Vastavaid märkusi on võimalik lisada kirjes kahele väljale:

O > osakonna märkus, nähtav vaid töötajale (unnamed1) seni ARK
 N > lugejale kuvatav märkus (note2 / märkus2) seni REK, RAR

Valiku tegemisel on määravaks kriteerium, kas märkust soovitakse elektronkataloogis kuvada ka lugejaile või mitte.

AUTOGRAMMID

isiku (autori, omaniku vt) allkiri teoses

Autogramm: *_isiku ees-ja perek.nimi (vajadusel täpsustus ümarsulgudes)*

Autogramm: *_E._Tennmann*

NB! Eristamaks autoreid kõigist teistest võimalikest isikutest, on ettepanek kasutada sõna "autogramm" ainult autorite allkirjade puhul. Kõigi teiste isikute puhul kasutada sõna "allkiri".

AUTOGRAAFID jm sissekirjutused

sissekirjutused (isiku ees-ja perek.nimi), pühendused jms

Autograaf: *_autori ees-ja perek.nimi (vajadusel täpsustus ümarsulgudes)*

Autograaf: *_Artur Taska*

Sissekirjutus: *_isiku ees-ja perek.nimi (vajadusel täpsustus ümarsulgudes)*

Sissekirjutus: *_Rein Meriste*

Autoripühendus: *_autori ees- ja perek.nimi (vajadusel täpsustus ümarsulgudes)*

Autoripühendus: *_Ellen Niit*

Autoripühendus: *_Ellen Niit (Eesti Rahvusraamatukogule)*

Pühendus: *_isiku ees- ja perek.nimi (vajadusel täpsustus ümarsulgudes)*

Pühendus: *_Rein Meriste (Artur Taskale)*

NB! Juhul, kui isikute eristamine sissekirjutuse tekstist on raskendatud, tuleb sissekirjutus kopeerida. Oluline on, et märkuses sisalduksid vastavad tunnussõnad: "autograaf", "sissekirjutus", "autoripühendus" või "pühendus".

TEMPLIJÄLJENDID

isiku, asutuse (omaniku) templijäljendid teoses

Tempel: *_asutuse nimi (vajadusel täpsustus ümarsulgudes)*

Tempel: *_Eesti Kontsert_(nr._264)*

OMANIKUMÄRGID

eksliibrised, kleebised teoses

Eksliibris: *_isiku ees- ja perek.nimi; asutuse nimetus (vajadusel täpsustus ümarsulgudes)*

Eksliibris: *_Ringo Star*

Kleebis: *_ isiku ees- ja perek.nimi; asutuse nimetus (vajadusel täpsustus ümarsulgudes)*

Kleebis: *Ave Lõhmus*

NUMMERDATUD EKSEMPLARID

Eks. nr. 256

MÄRKUSED KÖITE KOHTA

Nahkköide —

Poolnahkköide

Taska köide

kasutavad

ARK ja REK

NB! RAR kasutab täpsemaid märkusi köite kohta (vastavalt ERÜ vanaraamatu toimkonna otsustele). Oluline on, et märkus köite kohta sisaldaks endas sõna "köide" - võib olla ka osa sõnast.

NT.

Kalingurköide

.. .köide lukkumi(te)ga

Erinevad märkused sisestatakse kõik ühele väljale, eraldajaks punkt-tühik-sidekriips-tühik.

Mitme samasisulise märkuse korral eraldab märkusi tühik-semikoolon-tühik.

Ettepanekud kokkusaamiselt rekataloogimise talituse ja arhiivkogu osakonnaga
23. novembril 2000 (Riin Olonen)

LISA 6. Valik teatmeteoseid eesti ja baltisaksa kultuuriloo uurimiseks[Sisukord](#)**Üldteosed:**

1. Eesti. Maa. Rahvas. Kultuur. Tartu, 1926.
2. Eesti. Maadeteaduslik, majanduslik ja ajalooline kirjeldus.
 - I. Tartumaa. Tartu, 1925.
 - II. Võrumaa. Tartu, 1926.
 - III. Setumaa. Tartu, 1928.
 - IV. Pärnumaa. Tartu, 1930.
 - V. Valgamaa. Tartu, 1932.
 - VI. Saaremaa. Tartu, 1934.
 - VII. Läänemaa. I. Üldosa. Tartu, 1938.
 - VIII. Viljandimaa. I. Üldosa. Tartu, 1939.
3. Tartu. Tartu, 1927.
4. Virumaa. Maakonna minewikku ja olewikku käsitav koguteos. Rakweres, 1924.
5. Olaf Sild. Eesti kirikulugu. Tartu, 1938.
6. Eesti Evangeeliumi Luteriusu Kirikud. Tartu, 1939.
7. Baltische Länder. Hrsg. Von Gert von Pistohlkors. Berlin, 1994.
8. Georg Rauch. Geschichte der baltischen Staaten. Stuttgart, 1970.
9. Georg von Rauch. Geschichte der deutschbaltischen Geschichtsschreibung. Köln-Wien, 1986.
10. Baltische Kirchengeschichte. Hrsg. Von Reinhard Wittram. Beiträge zur Geschichte der Missionierung und der Reformation, der evangelisch-lutherischen Landeskirchen u. des Volkskirchentums in den baltischen Landen. Göttingen, 1956.

Teatmikud:

1. Eesti Ajalooarhiivi fondide loend = Bestandsverzeichnis des Estnischen Historischen Archivs. Koostanud Malle Loit, Jüri Hellat. Tartu, 1992.
2. Eesti Riigiarhiivi fondide teatmik. I osa. 1917-1944. Koostanud L. Uuet, S. Luide. Tallinn, 1993.
3. Eesti Riigiarhiivi Filiaali (Parteiarihiivi) fondide loend. Koostaja Hille Oidema. Tallinn, 1998.
4. Tallinna Linnaarhiivi kogude loend=Beständeverzeichnis des Stadtarchivs Tallinn. Koostanud Lea kõiv, Merle Sutt, Katrin Vesterblom. Tallinn, 2002.
5. Gotthard Hansen'i Tallinna linna arhiivi kataloog. I Jagu. Codices ja raamatud. 2., ümbertööt. ja täiend. trükk. Korraldanud O. Greiffenhagen. Tallinn, 1924.
6. Gotthard Hansen'i Tallinna linna arhiivi kataloog. II Jagu. Aktid. 2., ümbertööt. ja täiend. trükk. Korraldanud O. Greiffenhagen. Tallinn, 1925.
7. Gotthard Hansen'i Tallinna linna arhiivi kataloog. III Jagu. Ürikute registrid ja registrid. 2., ümbertööt. ja täiend. trükk. Korraldanud O. Greiffenhagen. Tallinn, 1926.
8. Gotthard Hansen'i Tallinna linna arhiivi kataloog. IV Jagu. Kanuti gildi arhiiv. Koostanud Aleksander Margus. Tallinn, 1938.
9. Handbuch der deutschen historischen Buchbestände in Europa. Hrsg. Von Bernhard Fabian. Bd. 7, 1: Dänemark, Schweden; Bd. 7,2: Finnland, Estland, Lettland, Litauen. Hildesheim u.a., 1998.

10. Arhiivide teatmikud ja kataloogid (EAA, ERA, TLA [Hansen], RGIA, TSGADA)
11. I. Jürjo. Das Archiv des Historischen Museums Estland. - Berichte und Forschungen. Jahrbuch des Bundesinstituts für Ostdeutsche Kultur und Geschichte. Bd.I. München, 1993, S. 147-176.

Bibliograafiad ja registrid:

1. Eesti retrospektiivne rahvusbibliograafia. I osa. Toimetanud Endel Annus. Eestikeelne raamat 1525-1850. Tallinn, 2000.
Eestikeelne raamat 1851-1900. 1-2. Tallinn, 1995.
Eestikeelne raamat 1901-1917. 1-2. Tallinn, 1993.
2. Eesti retrospektiivne rahvusbibliograafia. IV osa. Toimetanud Endel Annus ja Tiina Loogväli. Eestikeelne ajakirjandus 1766-1940. MI. Tallinn, 2002.
3. Eesti retrospektiivne rahvusbibliograafia. V osa. Toimetanud Endel Annus. Eestis ilmunud saksa-, vene- ja muukeelne perioodika 1675-1940. Tallinn, 1993.
4. Eesti retrospektiivne rahvusbibliograafia. Eesti raamat 1941-1944. Koostanud J. Tomingas. Tallinn, 1997.
5. A. J. Schwabe. Chronologisches Verzeichniss aller in der Bibliothek der estnischen gelehrten Gesellschaft sich befindlichen estnischen Druckschriften. Dorpat, 1867.
1. R. Antik. Eesti raamatute üldnimestik 1918-1923. Tartu, 1931.
2. Eesti raamatute üldnimestik 1924.a. alates [1924-1928]. Tartu, 19...
3. Eesti raamatute üldnimestik 1929-1933. Tartu, 1934.
4. Eesti raamatute üldnimestik 1934-1936. Tartu. 1938.
5. Eesti raamatute üldnimestik 1937-1939. Tartu, 1941.
6. Eesti filoloogia kriitiline ja bibliograafiline aastaülevaade.
I anne 1918. Tartu, 1922.
II anne 1919. Tartu, 1923.
III anne 1920. Tartu, 1926.
IV anne 1921. Tartu, 1934.
V-VI anne 1922-23. Tartu, 1934.
XII anne 1929. Tartu, 1933.
XIII anne 1930. Tartu, 1935.
XIV anne 1931. Tartu, 1938.
12. Bernard Kangro. Eesti raamat vabas maailmas 1944-1970. Lund, 1971.
13. Eesti raamat võõrsil 1970-1984. [Näituse kataloog]. Toronto, 1984.
14. Väliseesti perioodika 1944-1975= Bibliography of estonian Periodicals Abroad 1944-1975. Rooma, 1976.
15. Anne Valmas. Eestlaste kirjastustegevus välismaal 1944-2000. II osa. Raamatukataloog. Tallinn, 2003.
16. E. Winkelmann. Bibliotheca Livoniae historica. 2. Aufl. Berlin, 1878.
17. E. Blumfeldt, N. Loone. Eesti ajaloo bibliograafia 1877-1917. Tartu, 1933-1939.
18. Baltische Bibliographie. Schrifttum über Estland, Lettland, Litauen. Marburg, 1995-
19. Baltische Monatschrift (Baltische Monatshefte). Register 1859-1939. Zusammengestellt von Renate Wittrarn-Hoffmann. Marburg/Lahn, 1973.
20. J. Beise. Register zum Inland 1836-1863. Dorpat, 1875.
21. M. Friedenthal. Gesamtverzeichnis der in den "Beiträgen zur Kunde Estlands" I-XX, in dem "Archiv für die Geschichte Liv-, Est- und Kurlands" I 1-8, II 1-11, III 1-4 und in den "Mitteilungen der Ehstländischen Literarischen Gesellschaft" I-

II erschienenen Aufsätze und Veröffentlichungen. - Beiträge zur Kunde Estlands. Anhang zu Bd. XX. Tallinn, 1937.

22. Õpetatud Eesti Seltsi perioodiliste ja jätkväljaannete koondregistrid. Koost. Hedda Vares. Tartu, 1977.

23. Verzeichnis der Editionen der Naturforscher-Gesellschaft bei der Kaiserlichen Universität Dorpat und General-Namenregister zu den Bänden III (1869) bis XIV (1905) incl. der Sitzungsberichten der Naturforscher-Gesellschaft bei der Universität Dorpat. Dorpat, 1906.

24. Korrespondenzblatt des Naturforscher-Vereins zu Riga. Register zu den Bänden I-LX. Zusammengest. Von A. Meder. Riga, 1932.

Biograafilised teatmeteosed:

1. Eesti biograafiline leksikon. Tartu, 1926.

2. Eesti biograafilise leksikoni täiendusköide. Tartu-Tallinn, 1940.

3. Eesti avalikud tegelased. Toim. R. Kleis. Tartu, 1932.

4. Eesti riigi avaliku- ja kultuurielu tegelased 1918-1938. I. Tallinn, 1939.

5. Välis-Eesti tegelased. Toim. B. Tiido. Tallinn, 1939.

6. Eesti majanduselu leksikon. Eluloolisi andmeid Eestis tööstuslikkudel ja käsitööstuslikkudel aladel tegutsejate kohta. Pärnu, 1939.

7. Eesti majandustegelased. [Tallinn], 1938.

8. Spordibiograafiline leksikon 1937. [Tallinn], 1937.

9. „Postimees“ 1857-1907. 50-aastase kestuse mälestuseks. II. „Postimehe“ kaastöölised. Tartu, 1909.

10. Eesti tuletõrje leksikon. Toim. E. Tentsmann jt. Tallinn, 1940.

11. Maakondlikud suurmehed: Põhja-Eesti kultuurilugu ja tegelased. Toim. A. Kalda. Tartu, 1937.

12. Lõuna-Eesti tegelaste biograafiad: Eluloolisi andmeid Valga-, Võru-, Petseri- ja Lõuna-Tartumaal elavate ja tegutsevate avalikkude tegelaste kohta. Toimetanud A. Leetmaa ja J. Andreller. Pärnu. 1938.

13. Pärnumaa tegelaste biograafiad / Toim. J. Andreller ja A. Leetmaa. Pärnu, 1937.

14. Sakalamaa elu. Viljandimaa kultuur- ja majanduselu kroonikat. Pärnu, 1936.

15. Eesti talundid. Tartumaa. Tartu, 1939.

16. Eesti talundid. Võrumaa. Tartu, 1940.

17. Eesti saarte sotsiaalolustik ja tegelased. Tartu, 1938.

18. Eesti spordibiograafiline leksikon: Virumaa 1939. Lk., 1939.

Väliseesti:

19. Välis-eesti kunstnikke. Rooma-Toronto, 1980.

20. Eesti teadlased väljaspool kodumaad. Toim. T. Künnapas. Stockholm, 1984.

21. Väliseesti kirjanikke. Tallinn, 1990.

Baltisaksa:

22. J. Brehm. Revalia, Esthoniae Metropolis, Literata. Exhibita Calend. Januar. MDC LXXXIX. Revaliae, 1699.

23. D. Eberhard. Dorpatum in Livonia Literatum, Anno M.DC.XCVIII. Dorpati, 1698.

24. S. D. Geerkens. Narva literata, sive catalogus eruditorum Narvensium... MDCCIII. Narvae, 1703.
25. G. Sjöberg. Pernavia literata breviter concinnata et in lucem publicam anno 1703 emissa. Riga, 1703.
26. A. Preussmann. Riga in Livonia Metropolis Literata. Anno MDCXVIII. Calendis Julii exhibita. Riga, 1698.
27. F. K. Gadebusch. Livländische Bibliothek. T. 1-3. Riga, 1777.
28. J. F. Recke, K. E. Napiersky. Allgemeines Schriftsteller- und Gelehrten-Lexikon der Provinzen Livland, Esthland und Kurland. Bd. 1-4. Nachträge und Fortsetzungen. Bd. 1-2. Mitau, 1827-1832, 1857-1859.
29. Deutschbaltisches biographisches Lexikon. Köln-Wien, 1970.
30. Baltische Totenschau 1939-1947. Zusammengestellt und hrsg. Von Georg Adelheim. 1. Aufl. Göttingen 1947. Nachtrag. 1952.
31. Deutsch-baltisches Gedenkbuch. Unsere Toten der Jahre 1939-1947. Bearb. von Karin von Borbely. Darmstadt, 1991. Nachtrag 1995. Vollständiges Register.
32. Deutsches biographisches Archiv (DBA I). Eine Kumulation aus 264 der wichtigsten Nachschlagewerke für den deutschen Bereich bis zum Anfang des 19. Jahrhunderts. München, 1982-1985. Mikrofiššväljaanne.
33. Deutsches biographisches Archiv (DBA II). Eine Kumulation aus 284 Lexika... bis zur Mitte des 20. Jahrhunderts mit insgesamt 280000 Personen. München, 1989-1993. Mikrofiššväljaanne.
34. Deutsches biographisches Archiv 1960-1999 (DBA III). Bearb. von Victor Herrero Mediavilla. München, 1999. Mikrofiššväljaanne.
35. Deutsche Biographische Enzyklopädie & Deutscher Biographischer Indez. CD-ROM väljaanne. München, 2001.

Aadel:

1. Genealogisches Handbuch der baltischen Ritterschaften. Görlitz, 1929-1939.
 - Estland. Bd. 1-3
 - Livland. Bd. 1-2
 - Kurland. Bd. 1-2
 - Oesel.
2. Baltische Ahnen- und Stammtafeln. Hannover-Döhren,
3. Baltische Familiengeschichtliche Mitteilungen. Jg. 1-7. Dorpat, 1932-1937.
4. Jahrbuch für Genealogie, Heraldik und Sphragistik. Hrsg. Von der Kurländischen Gesellschaft für Literatur und Kunst 1893-1914. Mitau, 1895-1930.
5. Die Baltischen Ritterschaften. Übersicht über die in den Matrikeln der Ritterschaften von Livland, Estland, Kurland und Oesel verzeichneten Geschlechter. 2. Aufl. Von Ernst v. Mühlendahl und Hein. v. Hoyningen gen Huene. Limburg/Lahn, 1973.
6. Wilhelm von Wrangeli, Georg von Krusenstjern. Die Estländische Ritterschaft ihre Ritterschaftshauptmänner und Landräte. Limburg/Lahn, 1967.
7. Georg von Krusenstjern. Die Landmarschälle und Landräte der Livländischen und der Öselschen Ritterschaft in Bildnissen. Hamburg, 1963.
8. Kurland und seine Ritterschaft. Hrsg. Von der Kurländischen Ritterschaft im Verband der Baltischen Ritterschaften e.V. Pfaffenhofen/Ilm, 1971.

9. Ewert von Krusenstjern. Die Familie von Krusenstjern. Geschichte-Genealogie-Gedenkstätten. Göttingen, 1994.
10. Pontus Möller, Karl Johann Paulsen, Gotthard vpn Knorring. Ätterna Knorring. Helsingfors, 2000.
11. Carl Arvid Klinspor. Baltisches Wappenbuch. Wappen sämtlicher, den Ritterschaften von Livland, Estland, Kurland und Oesel zugehöriger Adelsgeschlechter. Stockholm, 1882.
12. Der Adel der russischen Ostseeprovinzen (Estland, Kurland, Livland, Oesel). J. Siebmacher's Grosses Wappenbuch. Bd. 25. T. 1. Die Ritterschaft. T.2. Nichtimmatrikulierter Adel. Neustadt an der Aisch, 1980.
13. Patrick von Glasenapp. Baltisches Wappenbuch. Alling, 1980.

Kodanikud:

1. Tallinna kodanikkuderaamat 1409-1624. Välja and. Otto Greiffenhagen. Tallinn, 1932 (Tallinna Linnaarhiivi väljaanded,6)
2. Tallinna kodanikkuderaamat 1624-1690 ühes jätkuga kuni 1710-ni. Välja and. Georg Adelheim. Tallinn, 1933 (Tallinna Linnaarhiivi väljaanded,7)
3. Georg Adelheim. Das Revaler Bürgerbuch 1710-1786. - Beiträge zur Kunde Estlands. Bd. 19. Reval, 1934.
4. H. Laakmann. Das Bürgerbuch von Pernau. I. 1615-1787. Tartu, 1936.
5. Haapsalu kodanikeraamat 1496-1797= Hapsaler Bürgerbuch 1496-1797. Koost. Kalev Jaago. Tartu, 1999.
6. F. G. von Bunge. Die Revaler Ratslinie nebst Geschichte der Rathsverfassung und einem Anhang über Riga und Dorpat. Reval, 1874.
7. Heinrich Laurenty. Die Genealogie der alten Familien Revals. Reval, 1925.
8. Eugen von Nottbeck. Die älteren Ratsfamilien Revals. Reval, 1875.
9. Robert Arthur von Lemm. Dorpater Ratslinie 1319-1889 und das Dorpater Stadtamt 1878-1918. Ratspersonen, Beamte u. Angestellte des Rats u. des Stadtamts von Dorpat von 1319-1918 in chronol. und alphabet. Ordnung. Marburg/Lahn, 1960.

Pastorid:

1. G. Carlblom. Prediger Matricul Ehtlands und der Stadt Reval. Reval, 1794.
2. H. R. Paucker. Ehtlands Geistlichkeit in geordneter Zeit- und Reihenfolge. Reval, 1849.
3. E. P. H. Paucker. Ehtlands Kirchen und Prediger seit 1848. Reval, 1885.
4. Die Pastoren des Konsistorialbezirks Estland 1885-1919. Hrsg. Von E. Amburger. - Köln-Wien, 1988.
5. L. Arbusow. Livlands Geistlichkeit vom Ende des 12. Bis ins 16. Jahrhundert. Mitau, 1904.
6. K. E. Napiersky. Beiträge zur Geschichte der Kirchen und Prediger in Livland. H. 1. Livländische Kirchen- und Prediger-Matrikel. H. 2-4. Lebensnachrichten von der livländischen Prediger, mit Litterärischen Nachrichten. T. 1-3. Riga, 1843-1852.
7. A. W. Keussler. Dr. Napiersky's Beiträge zur Geschichte der Kirchen u. Prediger in Livland. Riga, 1877.
8. Die evangelischen Prediger Livlands bis 1918. Hrsg. Von M. Ottow und W. Lenz. Köln-Wien, 1977.

9. Th. Kalimeyer. Die evangelischen Kirchen und Prediger Kurlands, bearb. von Dr. G. Otto. Mitau, 1890.
10. A. von Schmidt. Die Pastoren Oesels seit der Reformation. Tartu, 1939.
11. W. Neander. Lexikon deutschbaltischer Theologen seit 1920. Hannover-Döhren, 1967.
12. Erik Amburger. Die Pastoren der evangelischen Kirchen Russlands vom Ende des 16. Jahrhunderts bis 1937. Lüneburg, 1998.

Arstid ja apteekrid:

1. Isidorus Brennsohn. Die Aerzte Ehtlands. Von Beginn der historischen Zeit bis zur Gegenwart. Ein biographisches Lexikon nebst einer historischen Einleitung über das Medizinalwesen Estlands. Riga, 1922.
2. Isidorus Brennsohn. Die Aerzte Livlands von den ältesten Zeiten bis zur Gegenwart. Ein biographisches Lexikon nebst einer historischen Einleitung über das Medizinalwesen Livlands. Mitau, 1905.
3. Isidorus Brennsohn. Die Aerzte Kurlands. Von Beginn der herzoglichen Zeit bis zur Gegenwart. Ein biographisches Lexikon nebst einer historischen Einleitung über das Medizinalwesen Kurlands. Riga, 1929.
4. E. Seuberlich. Liv- und Estlands älteste Apotheken. Riga, 1912.

Kirjandus. Kunst. Muusika. Ehitus. Sõjandus

1. J. E. Grotthus. Das Baltische Dichterbuch. 2. Aufl. Reval, 1895.
2. May Redlich. Lexikon deutschbaltischer Literatur. Köln, 1989.
3. W. Neumann. Lexikon baltischer Künstler. Riga, 1908.
4. K. Hagen. Lexikon deutschbaltischer bildenden Künstler 20. Jahrhundert. Köln, 1983.
5. M. Rudolph. Rigaer Theater- und Tonkünstler-Lexikon nebst Geschichte des Rigaer Theaters und der Musikalischen Gesellschaft. Riga, 1890.
6. Helmut Scheunchen. Lexikon deutschbaltischer Musik. Neue Wissen, [2002].
7. Paul Campe. Lexikon Liv- und Kurländischer Baumeister, Bauhandwerker und Baugestalter von 1400-1850. Stockholm, 1950.
8. Nikolai Baron v. Budberg. Ritter des kaiserlich-russischen St.-Georg-Ordens und des Georg-Säbels. Balten-Deutsche, Russland-Deutsche und Finnland-Schweden Offiziere der kaiserlich-russischen Garden im Weltkrieg 1914-1917. Limburg/Lahn, 1969.

Kohaleksikonid:

1. P. Johansen. Die Estlandliste Liber Censur Danicae. Reval, 1933.
2. Lief- und Ehtländischer Staats- und Adress-Calender auf das Jahr Christi 1785. - Marienwerder, s.a.
3. A. W. Hupel. Topographische Nachrichten von Lief- und Ehtland. Bd. 1-3. Riga, 1774-1782.
4. A. W. Hupel. Die gegenwärtige Verfassung der Rigischen und der Revalschen Statthalterschaft. Riga, 1789.
5. Lief- und Ehtländischer Staats- und Adress-Calender auf das Jahr Christi 1785. Marienwerder, 1784.
6. H. Laakmann. Allgemeines Adress-Buch für das Gouvernement Ehtland. Reval, 1843.

7. K. Budberg. Allgemeines Adress-Buch für das Gouvernement Livland und die provinz Oesel. Riga, 1840.
8. A. W. Kröger. Verkehrs- und Adressbuch der baltischen Provinzen. Bd. II. Livländisches Verkehrs- und Adressbuch für 1892/1893. Riga, 1892. Bd. IV. Ehstländisches Verkehrs- und Adressbuch für 1893/1894. Riga, 1893.
9. A. Richter. Baltische Verkehrs- und Adressbücher. Bd. 1. Livland. Riga, 1909. Bd. 2. Estland. Riga, 1913.
10. Eesti aadressraamatud ja telefoniraamatud 1921 -1939.
11. Baltisches historisches Ortslexikon. Hrsg. Von H. von zur Mühlen. T. I. Estland (einschliesslich Nordlivland). Köln-Wien, 1985. T.2. Lettland (Südlivland und Kurland). Köln-Wien, 1990.
12. Baltische Postorte 1858-1916 in den Sprachen Russisch, Deutsch, estnisch, Lettisch, Litauisch und Polnisch mit Klassifikation der Postanstalten sowie Angabe der Leitämter, Bahnanschlüsse etc. Bearb. Und zugest. ... von Harry v. Hoffmann. 1986.

Koolide albumid

Tartu Ülikool:

1. A. Tering. Album academicum der Universität Dorpat (Tartu) 1632-1710. Tallinn, 1984.
2. Album academicum der Kaiserlichen Universität Dorpat. Bearb. Von A. Hasselblatt u. G. Otto. [1802-1888]. Dorpat, 1889.
3. Tartu Ülikooli üliõpilaskonna teatmik. 1889-1918. I-III. Toim. R. Kleis. Tartu, 1986.
4. Album academicum Universitatis Tartuensis. 1918-1944. I-III. Tartu, 1994.

Riia Polütehnikum:

1. Album academicum des Polytechnikums zu Riga 1862-1912. Riga, 1912. Tallinna gümnaasium
1. A. J. Berting. Lehrer-Album des Revalschen Gouvernements-Gymnasiums 1631-1862. Reval, 1862.
2. H. Hradetzky. Schüler-Verzeichniss des Revalschen Gouvernements-Gymnasiums 1805-1890. Reval, 1931.
3. G. Hansen. Geschichtsblätter des revalschen Gouvernements-Gymnasiums zu dessen 250 jährigen Jubiläum am 6. Juni 1881. Reval, 1881.

Tallinna Linnakool

1. Stefan Hartmann. Zur Geschichte der Revaler Stadtschule 1722-1755. - Reval. Handel und Wandel vom 13. bis zum 20. Jahrhundert. Hrsg. Von Norbert Angermann und Wilhelm Lenz. Lüneburg, 1997.

Tartu Gümnaasium:

1. Schüler-Album des Dorpatschen Gymnasiums von 1804-1879. Dorpat, 1879.

Tallinna Toomkool:

1. J. Kirchner. Album der Ehstländischen Ritter- und Domschule zu Reval vom 2. März 1834 bis 2. März 1859. Reval, 1859.
2. Sie besuchten die Domschule. Hundert Kurzbiographien. S.l., s.a.

3. B. Haller. Album der estländischen Ritter- und Domschule zu Reval vom 12. Januar 1859 bis 18. Juni 1892. Reval, 1893.
4. P. Blossfeld. Geschichte der Domschule zu Reval. 1906-1922. Reval, Leipzig, 1923.

Korporatsioonide albumid:

1. Eesti Üliõpilaste Selts 1870-1905. Koost. H. Lender. New York, 1965.
2. Eesti Üliõpilaste Selts 1906-1918. Koost. H. Lender. Toronto, 1970.
3. Eesti Üliõpilaste Selts 1919-1940. Liikmete nimekiri. Koost. H. Lender. Stockholm, 1974.
4. A. Ammon. Album Livonorum. Dorpat, 1897.
5. Reinhard Ottow. Album Dorpat-Livonorum. Dorpat, 1908.
6. Album Estonorum. 2. Aufl. SPb., 1896.
7. Album Estonorum. 4 Aufl. Tallinn, 1939.
8. Album Curonorum. Hrasg. Von W. Räder und E. Bettac. Dorpat, 1903.
9. Album des Theologischen Vereins zu Dorpat-Jurjew. Dorpat, 1905.
10. Album des Theologischen Abends und der Arminia 1850-1900. Dorpat, 1902.
11. Album der Landsleute der Neobaltia 1879-1904. Jurjew, 1904.
12. Erich Hesse. Album Nevanorum 1847-1908. 2. Aufl. Dorpat, 1909.
13. Album der Landsleute der Fratemitas Rigensis (1823-1898). Hrsg. Von A. v. Berkholz. 2. Aufl. Riga, 1898.
14. Album Fratrum Rigensium (1823-1910). Hrsg. Von Arend v. Berkholz und Wolfgang Gaehtgens. Riga, 1910.
15. Album Concordia Rigensis 1869-1909. Riga, 1909.
16. Album der Landsleute der Fratemitas Baltica 1865-1900. Zusammengest. Von Max Rosenkranz. Riga, 1900.
17. Album der Landsleute der Fratemitas Baltica 1865-1910. 2. Aufl. Hrsg. Von Max Rosenkranz und Dr. Eugen Stieda. Riga, 1910.
18. Album Rubonorum 1875.1910. Zusammengest. Von Herbert Balk. Riga, 1910.
19. Album Academicum der weil drei Corporationen: A. Baltica in Zürich. B. Livonia in Carlsruhe. C. Baltica in Carlsruhe. Zusammengest. Von H. Stavenhagen. Dorpat, 1900.

Mõisaajalugu:

7. Land-Rolle des Herzogthums Ehistland nach der Revision von 1774. Reval, 1775.
8. Land-Rolle des Herzogthums Ehistland nach der Revision von 1775. Reval, 1776.
9. Land-Rolle des Ehstländischen Gouvernements angefertigt im Jahre 1818. Reval, 1818.
10. Land-Rolle des Ehstländischen Gouvernements, oder Verzeichniss der in Ehistland belegenen privaten und publiquen Güter ...1840. Reval, 1841.
11. Land-Rolle von Estland. Reval, 1902.
12. L. v. Stryk. Beiträge zur Geschichte der Rittergüter Livlands. T. 1-2. Dorpat, 1877-1885.
13. Heinrich von Hagemeister. Materialien zu einer Geschichte der Landgüter Livlands. T.1-2. Riga, 1836-1837. Fortsetzung 1-2. Riga, 1843-1851.
14. C. J. Paucker. Ehistlands Landgüter und deren Besitzer zur Zeit der Schweden-Herrschaft. I. Harrien. Reval, 1847. II. Wierland. Reval, 1849.

15. Henning von Wistinghausen. Quellen zur Geschichte der Rittergüter Estlands im 18. und 19. Jahrhundert (1772-1889). Hannover-Döhren, 1975.
16. Eesti ala mõisate nimestik. 2. tr. Tallinn, 1984.
17. Eesti mõisad. Tallinn, 1994.